PRIJS 50 CENT

BEGINSELEN VAN NATIONAAL-SOCIALISME

DOOR

Dr. J. H. CARP

UITGAVE NENASU – POSTBUS 832 – ROTTERDAM

BEGINSELEN VAN NATIONAAL-SOCIALISME

DOOR

Dr. J. H. CARP

Aan de nagedachtenis
onzer gevallen kameraden

I

TWEE WERELDEN

Wanneer in onzen tijd van de ontdekking eener nieuwe wereld gesproken wordt, is het niet een ontdekking buiten het oude Europa, zooals weleer Amerika ontdekt werd, maar het betreft een gebeuren binnen ons werelddeel zelf. Bedoeld wordt de aangebroken vernieuwing van Europa, de ondergang van het Avondland en zijn wederopstanding tot nieuw leven. De nieuwe wereld als een zich vernieuwende wereld, voortgekomen uit de oude, die een verouderde en daarom onhoudbaar was. Zij was onhoudbaar, omdat de beginselen, die haar eenmaal schraagden, hun scheppende en vormende kracht in het leven der menschen verloren hadden en tot ontbindende elementen geworden waren. Want het leven is niet duurzaam vast te leggen in welke beginselen en vormen ook, niet alleen op staatkundig gebied, maar op alle gebieden, die vervuld zijn van 's menschen bewustzijn, onverschillig of het de voorziening in de naaste levensvoorwaarden betreft, dan wel de hoogste en diepste uitingen van geest en gemoed, zooals deze in de religieuze houding der menschen zich openbaren. Het leven blijft zich ontplooien volgens eigen wetten en verbreekt de omspanning der menschen, die nimmer anders dan een tijdelijke en betrekkelijke kan zijn. Zoo nadert steeds de tijd, dat de levenswerkelijkheid zich gaat bevrijden van de kluisters, die beginselen van wereld- en levensbeschouwing zoowel als van politieken of welken anderen aard ook, zijn; beginselen, die eens richting-gevend en zinvol voor de menschen waren, maar noodzakelijkerwijs tot last en „onzin" verkeeren. Indien het leven dreigt te verstarren, omdat binnen de orde, waarin de mensch het gevat heeft, de mogelijkheden zijn uit-gedacht, dan volgt de doorbraak der levenswerkelijkheid door deze orde heen. Daarbij wijzen nieuwe beginselen den weg tot een nieuwe orde, die de oude als „wan-orde" ziet.

De nieuwe wereld, die aldus aanbreekt, kondigt zich tevoren aan

door verschijnselen van velerlei aard. Een der merkwaardigste — vooral omdat het zich zoo duidelijk als een ontbindende kracht doet kennen en de onhoudbaarheid der oude wereld aantoont — is het verschijnsel, dat de oude orde meer en meer haar eigen beginselen en idealen op zijde moet zetten om in strijd daarmede zichzelf te kunnen handhaven en haar bestaan te rekken. Wij hebben het zoo juist medegemaakt, dat de oude, verloopen democratie, die heette te berusten op het beginsel van vrijheid van den individu tegenover gemeenschap en staat, in steeds toenemende mate deze individueele vrijheid aan banden is gaan leggen, deels om zich voor zelf-ontbinding te behoeden, deels om het gevaar, dat van de nieuwe wereld dreigde, te keeren. Want de individueele vrijheid had niet alleen eenerzijds de neiging tot wan-orde te voeren, maar zou aan den anderen kant ook den weg vrij laten voor den invloed van hen, die uit de nieuwe wereld als het ware als voorposten vooruit waren gezonden; zij, die het nieuwe in de oude wereld binnen droegen. Reeds jaren leefde de oude wereld in een zoogenaamden „uitzonderingstoestand" — te vergelijken met een staat van oorlog en beleg —, waarin om der wille van den nood, in welken zij verkeerde, de handhaving en erkenning harer eigen beginselen, vooral waar het haar tegenstanders betrof, werd opgeschort. Het moge begrijpelijk zijn uit een oogpunt van zelfverdediging, maar toch kon het niet uitblijven, dat het gebruikmaken van middelen, welke veeleer aan de door haar bestreden nieuwe orde eigen zijn, het gezag en de kracht der oude wereld ondermijnde. Men heeft de parlementaire democratie en het individualistisch vrijheidsideaal uiteraard niet kunnen handhaven door autoritaire methoden als de versterking der regeeringsbevoegdheden en een vèrgaande beperking der individueele vrijheid zelve. De strijd om haar bestaan, door de oude wereld noodzakelijk op deze wijze gevoerd, is dan ook vruchteloos gebleken. Veeleer ligt in deze door de omstandigheden geboden ontrouw aan eigen beginselen de erkenning van de onhoudbaarheid dier beginselen, zoodat de oude wereld slechts wachtte op een gebruik dierzelfde strijdmiddelen niet bij wijze van uitzondering en noodgedwongen, maar principieel, uit overtuiging en algemeen, om aldus in de nieuwe orde over te gaan.

Dit proces is in Nederland in vollen gang.

Waarin onderscheiden beide werelden, de oude en de nieuwe, zich van elkander?

In de oude wereld staat de individueele mensch, de in en op zich zelf teruggetrokken mensch, in zooverre in het middelpunt als alle denken en waardeeren van hem en naar hem uitgaat. Eens beteekende ook deze oude wereld zelve een vernieuwing, een ontdekking van haar eigen waarde in een andere wereld, die haar als belast met zonde aanspraak op eigen bestaan en waarde ontzegde. De nieuwe wereld van thans handhaaft ten volle deze verworven rechten, maar erkent als hun drager niet meer den individueelen mensch, doch de Volksgemeenschap. Zij is een sociale wereld, gelijk de oude, waaruit zij voorkomt, een individualistische was. De weg tot de nieuwe wereld wordt gewezen door het ontwaken van het besef van een in het wezen der menschen gewortelde onderlinge natuurlijke verbondenheid, welke aan het individueele vorafgaat, in plaats van omgekeerd, zooals in de oude wereld. De wereld is niet een wereld van menschen, maar een van natuurlijke, volksche gemeenschappen, waarin en waardoor de individueele menschen eerst bestaan.

De tegenstelling tusschen oude en nieuwe wereld omvat het gansche gebied des levens, van de beteekenis van den eigendom af tot de religie toe.

Was in de oude wereld de *eigendom* een onaantastbaar, ja heilig recht van den individueelen mensch, en de niet te vermijden beperking daarvan een noodzakelijk kwaad, dat geduld moest worden, de nieuwe wereld kent het individueele eigendomsrecht slechts als plicht tot zijn gebruik ten dienste der Volksgemeenschap. Geen recht van den individu, dat niet in zijn plicht jegens de Volksgemeenschap als bron van alle recht zijn oorsprong vindt. Tegenover het „ieder voor zich" als strijdroep der oude wereld heft de nieuwe den haren aan: „allen voor allen". Het is de geborgenheid van den individueelen mensch in de gemeenschap, waartoe hij krachtens zijn wezen en natuurlijke gesteldheid behoort, in plaats van den eenzamen mensch, die alleen op zichzelf is aangewezen. Daarom ook worden in de nieuwe wereld recht en plicht van den mensch tot *arbeid* ten dienste der gemeenschap erkend en draagt de zorg der gemeenschap voor misdeelden en zwakken niet het

karakter van armenzorg of liefdadigheid, maar van een socialen rechtsplicht, op welks vervulling een aanspraak bestaat. Het medelijden, dat in de oude wereld veelal hulpverleening jegens den medemensch bepaalde en daarom als deugd werd aangemerkt, is niet vereenigbaar met de eer van den mensch der nieuwe wereld, die geen medelijden van zijnsgelijken verdraagt, want hij kan in naam der gemeenschap, waartoe beiden immers behooren, rechten doen gelden.

De mensch der nieuwe wereld is de *krachtige* mensch, even sterk als de Renaissance-mensch, die zich van bovenaardsche banden bevrijdde; ja hij is nog veel krachtiger en meer van zijn waarde bewust, omdat hij zich niet eenzaam in individueele verlatenheid weet, maar naar zijn wezen verbonden in de Volksgemeenschap, waarvan hij van nature door banden van bloed en lotsbestemming een organisch, onverbrekelijk deel uitmaakt, De Volksgemeenschap staat voor hem, hij voor de Volksgemeenschap: in dit besef ligt zijn levenskracht.

De mensch der nieuwe wereld is *gemeenschapsmensch,* niet slechts met zijn verstand, maar vóór alles met zijn gevoel en gansche wezen. De oude wereld kende weliswaar een gemeenschaps*gedachte,* doch niet een echte, levende gemeenschap. De mensch der oude wereld had „begrip" van een gemeenschap, die hij met zijn verstand geconstrueerd had, een gemeenschap zonder bloed, lichaam en geest. De abstracte mensch dacht van zich zelf uit een abstracte gemeenschap, uitmondend in de ijle idee van een wereldgemeenschap. Het is de ontwortelde mensch, die opgaat in theoretisch cosmopolitisme en internationalisme. Daartegenover staat de mensch der nieuwe wereld, die zijn wortels hecht in zijn Volksgemeenschap heeft, die leeft in hem, gelijk hij in haar als de immer aanwezige bron van zijn bestaan, de nooit ophoudende vernieuwing van zijn leven. De mensch der nieuwe wereld is de *nationale, volksverbonden mensch,* omdat alleen de nationale volksgemeenschap voor hem werkelijkheidswaarde heeft en hij zich niet tevreden kan stellen met de levenlooze abstractie van een theoretisch internationalisme.

De oude wereld had haar abstract *internationalisme* uitgeleefd in een zoogenaamden Volkenbond, de bloedelooze schim van echte gemeenschap. De nieuwe wereld stelt hiertegenover niet alleen haar

levende nationale Volksgemeenschappen, die zich niet in internationale rechtsconstructies laten binden, maar brengt daarboven uit een nieuwen vorm van statengemeenschap tot uitdrukking, gegrondvest op de wezenlijke saamhoorigheid van bepaalde staten: de organische verbinding van staten, die in één *levensruimte* natuurlijkerwijs bijeenbehooren, tegenover de souvereine zelfstandigheid en afgescheidenheid van elken staat, die ook in de oude wereld veelal slechts in naam bestond.

In de oude wereld zag de mensch in den *staat* het middel voor de behartiging zijner persoonlijke belangen. Voorzoover de staat zijn individueele vrijheid beperkte en zich tegenover hetgeen de mensch als zijn belang beschouwde plaatste, was de staat een noodzakelijk kwaad, geduld ter voorkoming van erger. Het ideaal der oude wereld bleef evenwel de bevrijding van den mensch van het staatsgezag. Geheel anders de verhouding tusschen staat en burger in de nieuwe wereld. Hier is de individueele mensch middel voor den staat voor de volbrenging van zijn doel, de behartiging van het volksbelang; hier is het streven gericht op de bevrijding van het staatsgezag van de menschen, de erkenning eener zoogenaamde autoritaire regeering, die uitsluitend in dienst van het volks*geheel*, niet van de individueele menschen, staat; hier wordt de staat erkend als de voorwaarde voor de mogelijkheid van 's menschen vrijheid, die alleen in en door de vrijheid der Volksgemeenschap, welke de staat dient, bestaat, zoodat de staat de vrijheid van den mensch niet beperkt, maar schept en verzekert.

Kende de oude wereld den *arbeid* slechts als middel tot bevrediging van andere behoeften zonder waardeering van den arbeid in en op zichzelf, de mensch der nieuwe wereld acht den arbeid hoog als doel en roeping van iederen mensch al naar zijn vermogen en hij streeft den arbeid na om der wille van den arbeid zelf en zijn belang voor de gemeenschap. De mensch der nieuwe wereld denkt niet, zooals in de oude, in geld, maar in arbeid en erkent in dezen den waren waardemaatstaf.

Ook in de *gezagsverhoudingen* in het algemeen openbaart zich het verschil tusschen beide werelden. Bracht in de oude wereld de verhouding tusschen gezagsdrager en ondergeschikte een sfeer van scheiding en ongenaakbaarheid mede, was zij veelal een uiterlijke

betrekking van bevelen en gehoorzamen zonder innerlijken band, daartegenover staat in de nieuwe wereld de gezagsverhouding uitsluitend in het teeken van trouw en vertrouwen van beide zijden.

Tenslotte de *religie*. Zij is voor den mensch der nieuwe wereld levenspraktijk als religie van de daad, geen religieuze gezindheid van theorie en woorden, waarin de mensch der oude wereld veelal bevangen is gebleven. De religie in de nieuwe wereld zoekt haar verwerkelijking in 's menschen bestaan op aarde, zijn bestemming in en voor zijn Volksgemeenschap, en verliest zich niet meer in van het leven afgetrokken bespiegelingen en heilsverwachtingen.

Aldus het beeld der beide werelden. Tusschen haar valt geen keuze meer te doen; de nieuwe is daar en eischt van den mensch zonder voorbehoud haar volledige erkenning en aanvaarding op straffe van anders een doolend vreemdeling in de wereld te blijven, die de bestemming zijns levens verzaakt.

II

NEDERLAND IN REVOLUTIE-TIJD

Ongelukkig degene, in wien nog niet het besef is doorgedrongen, dat het een algemeene revolutionneerende beweging is, die in onzen tijd door de wereld trekt, een strooming, bepaald door de onafwendbare krachten, die binnen het historisch gebeuren heerschen, — los van alle willekeur, toeval en louter persoonlijke inzichten.

Het is dan ook niet anders dan een zich rekenschap geven van de historische situatie, indien men *ook voor Nederland* den invloed der Revolutie van de 20ste eeuw erkent en aanvaardt. Immers, — zij het ook gedurende langeren tijd voorbereid —, in het afgeloopen jaar heeft de nieuwe Revolutie metterdaad haar intrede in ons Vaderland gedaan.

En zoo is het de tweede maal in 150 jaren, dat de geest der Revolutie over en door ons land gaat onder omstandigheden, die — althans uiterlijk — overeenkomst vertoonen. Want zoowel in 1794 als in 1940 waren het *buitenlandsche* strijdkrachten, die, hoewel om geheel verschillende redenen ingezet, op beslissende wijze tot de ineenstorting van een oude orde en het banen van den weg tot een nieuwe in Nederland hebben bijgedragen. Zoowel destijds als thans waren de binnenlandsche vernieuwende krachten nog niet zoo ver voortgeschreden, dat zij alleen den historischen ommekeer voltrokken hebben. Of zij daartoe wellicht in staat geweest zouden zijn, is een vraag, welke gelukkig niet beantwoord is geworden, want dit zou slechts hebben kunnen blijken na een rampzaligen strijd van burgers tegen burgers van het eigen land.

Men zie bij de hier bedoelde gelijksoortige omstandigheden het verschil overigens niet voorbij. In 1794 deden de Fransche troepen hun intrede in ons land om, samenwerkend met Nederlandsche voorstanders der nieuwe orde, de beginselen der Fransche Revolutie te komen grondvesten. Het binnentrekken in Nederland der Duitsche legers in 1940 heeft echter vóór alles een strategisch oogmerk

gehad, waarbij het voor Duitschland *niet* ging om de verbreiding eener politieke ideologie of hulpverleening aan geestverwanten. Van een Duitschen kruistocht in Nederland voor den nieuwen tijdgeest is — anders dan in 1794 door Frankrijk — geen sprake geweest.

Intusschen is hetgeen niet het opzettelijk beoogde *doel* was, toch het noodwendig *gevolg* geweest: de korte oorlog, die ons land geteisterd heeft, schiep *ineens* de voorwaarden voor een onbelemmerde ontplooiing van den nieuwen tijdgeest in Nederland. Niemand, die voor dezen gang van zaken blind kan zijn. Immers, in een verbijsterend snellen ommekeer geldt het sindsdien niet langer als „on-nationaal" en „verwerpelijk" zich uit te spreken *tegen* den ouden partijenstaat en zijn grondslagen en *ten gunste* van een nieuwe orde, gedragen door een gansch anderen geest. Van een „doodzwijgen" van belangrijke principieele beschouwingen, gewijd aan den nieuwen tijdgeest en zijn gevolgen, is geen sprake meer. Zij, die daarvoor om welke reden ook beducht waren, behoeven niet meer bevreesd te zijn, dat het openlijk betuigen van instemming met de beginselen, waarop de nieuwe orde berust, als „onfatsoenlijk" zou worden bestempeld! De remmen, waarmede het oude het nieuwe trachtte te keeren, zijn opgeheven en zoo worden de nieuwe ideeën, welker doorwerking kortgeleden nog door een eensgezind front van tegenstanders met alle denkbare middelen werd belemmerd, thans alom den volke verkondigd.

Daarmede schrijdt de geest der hedendaagsche Revolutie voort; is deze Revolutie als geestelijk verschijnsel in Nederland een zich voltrekkend feit geworden.

Het kan met het oog op de verdere ontwikkeling in Nederland van belang zijn zich rekenschap te geven van het verloop der revolutionnaire beweging in ons land in het einde van de 18de en den aanvang der 19de eeuw, destijds onder Franschen invloed. In de eerste periode, de Fransche overheersching, onderging Nederland uiteraard op de meest directe en daadwerkelijke wijze den invloed der voorvechters van de nieuwe gedachte. De geloofsbelijdenis der Fransche Revolutie, de Verklaring van de rechten van den mensch en den burger, heeft getrouwe navolging gevonden in onze staatsregeling van 1798. Met het wegvallen der Fransche macht gaat in

de jaren 1813 en volgende gepaard een conserveerende — deels reactionnaire — strooming, welke in een revolutionnaire periode op haar voortdringende krachten veelal volgt. Het was de zoogenaamde „Restauratie", waarin invloeden uit het vóór-revolutionnaire tijdperk zich weder deden gelden. Maar niet aldus, dat van een contrarevolutie gesproken kon worden, want het weder opnemen van oude vormen en gedachten had plaats *binnen* de door den nieuwen revolutionnairen tijdgeest geschapen mogelijkheden. Zoo bleven gehandhaafd als onuitroeibare rest van den ommekeer, die zich onder Franschen invloed voltrokken had: de eenheidsstaat, het verdwijnen van het oude regentenstelsel, de grondgedachte eener vertegenwoordiging des volks en de geschreven grondwet zelve. Daarmede was tevens de ontwikkelingsrichting bepaald en wel als een steeds verdere voortschrijding der nieuwe staatkundige elementen tot deze zich ten slotte in de consequenties van den partijenstaat hebben overleefd.

* * *

Wanneer het geoorloofd is uit vorenbedoelden gang van zaken eenig richtsnoer te putten voor de ontwikkeling van onze huidige revolutionnaire periode, dan zou de volgende gedachte kunnen worden uitgesproken.

De onmiddellijke en zeer nauwe aanraking met het Duitsche bestuur zal in Nederland een diepgaande oriënteering in de richting, gewezen door den nieuwen tijdgeest en de daarop berustende orde, teweegbrengen, waardoor de grondslagen dezer orde in ons land zullen worden gelegd, voorzoover niet reeds aanwezig, en overigens uitgebreid en versterkt. Het is de periode in een revolutionnaire beweging, welke beslissend is voor de latere vormgeving, omdat de gedachten, die thans alom met kracht en onstuimigheid naar voren komen, het levende fundament zullen blijven voor de verdere bevestiging van een staatsbestel en maatschappelijke orde, voor welker stabiliteit het onderhouden van samenhang met hetgeen uit den „ouden" tijd is overgeleverd, in menig opzicht nuttig en gewenscht kan zijn.

De volgende phase zal kunnen intreden, wanneer de Duitsche Overheid den tijd gekomen acht aan de militaire bezetting van Nederland en haar bestuur een einde te maken. Alsdan zal blijken,

dat hetgeen in de revolutionnaire overgangsperiode gegroeid is, niet door een „restauratie" — gesteld, dat daaraan zou kunnen worden gedacht — ongedaan gemaakt kan worden. Oude vormen, die aan een van den geest van het nieuwe te vervullen levensorde bepaaldelijk in den weg staan, zullen niet herleven of, zoo het nog niet geschiedde, verdwijnen, en voorzoover deze overgeleverde vormen te handhaven zijn, zullen zij zich moeten laten doordringen van den nieuwen, revolutionnairen tijdgeest. Daarbij gaat het zeker niet alleen om de instellingen *zelve*, maar vooral ook om de *personen*, die de aan deze instellingen verbonden functies in staat en maatschappij uitoefenen: ook in hen zal de nieuwe tijdgeest tot richtsnoer moeten zijn geworden.

Was er in de vorige eeuw omstreeks de jaren veertig in Nederland nog een soort van nieuwe revolutionnaire beweging noodig om de aanvankelijk weliswaar aanvaarde, maar door de periode der Restauratie verzwakte ideeën en beginselen, waarin de nieuwe tijdgeest tot uiting kwam, weder tot opleving en doorwerking te brengen — men denke b.v. alleen maar aan de regeling van het kiesrecht en de algemeene ministerieele verantwoordelijkheid —, *thans* is een dergelijke reactie en daarop noodige tegen-actie nauwelijks meer te verwachten. Want tegenwoordig is de verbreidingsmogelijkheid der nieuwe ideeën zoo groot — in tegenstelling tot de vroeger daarbij ten dienste staande middelen —, dat in zeer korten tijd aan den geest van vernieuwing een zoo algemeene bekendheid gegeven zal worden, dat aan een reactie van eenige beteekenis daartegen, onder velke omstandigheden ook, wel nimmer gedacht zal kunnen worden.

En zoo bestaat dan de verwachting, dat de revolutionnaire beweging, welke heden door Nederland gaat, zich sneller en tevens geleidelijker — namelijk zonder reacties van eenig gewicht — zal voltrekken dan tijdens den vorigen grooten ommekeer, dien ons land onder den invloed der Fransche Revolutie doormaakte, het geval is geweest. Dit kan niet anders dan aan de rust en voorspoed in Nederland ten goede komen.

* * *

De punten van overeenkomst tusschen de revolutionnaire gebeurtenissen in ons land tegen het einde der 18de eeuw en hetgeen wij thans beleven zijn talrijk. Het is hoogst leerzaam zich daarvan

rekenschap te geven, omdat dit er toe kan bijdragen, dat velen, die zich heden afzijdig houden van een gang van zaken, welken zij als „on-Nederlandsch" meenen te moeten verwerpen, het zich in onze dagen in Nederland voltrekkend revolutie-proces als een *herhaling* — uiteraard meer naar den vorm dan naar den inhoud — van het werk hunner bloedeigene Nederlandsche voorvaderen zullen leeren begrijpen.

De Handelingen van het „Committé Revolutionair in Amsteldam" (1795) bevatten in dit verband waardevolle gegevens.

Daar is in de eerste plaats — toen gelijk nu — de onheil-brengende Engelsche hulp: „De alles overwinnende Franschen naderden met stoute schreden, en deeden de laffe hulpbenden, de moord- en plunderzieke Engelschen, door hunne gewoone retrogade [1]) beweegingen, in 't binnenste van ons Land en steden, de helsche vrugten van hun Geloofs- en Bondgenootschap van meer nabij proefondervindelijk smaken. De vrees, dat ook eindelijk deeze vrienden door hunne retirade[2]), deeze Stad door verwoestende inundatiën voor een tijd, mogten komen beschermen, vervolgens verwoesten en ook eindelijk verlaten, gaf gelegenheid tot het doen van eene eerste stap, bij de toenmalige Regeering, namenlijk het aanbieden van een Verzoekschrift, teneinde door hetzelve te bewerken, dat van wegen deeze stad nimmer zoude toegestemd worden, tot het doen van geweldadige overstromingen en het inneemen van eenige, inzonderheid van Engelsche hulpbenden". (VI)

Het Committé noemt als hoofddoel zijner bemoeiingen: „Stad en Vaderland, op welk eene wijze en tot welke kosten, te redden en te bewaaren voor een conquest [3]) te worden der dappere fransche Republicainen, en waar van wij alleen konden bevrijd blijven door, (op voorwaarden ons door hen voorgeschreeven) te toonen, dat de Bataafsche Natie Vrij wilde zijn, zich van 't juk ontsloeg, en hen als Broeders wilde ontvangen." (XI)

Dat voor deze zorg van het Committé alleszins gegronde reden bestond, blijkt uit het decreet der Fransche revolutionnairen (1794), waarbij aan de „Agenten, gezonden in de door de Legers der Re-

[1]) terugwaartsche

[2]) terugtocht

[3]) verovering

publicq bezette landen", de noodige instructies werden gegeven om zich van het bezit dezer landen in den meest letterlijken zin te verzekeren. Nederland het lot van een overwonnen en door den vijand in bezit genomen wingewest te besparen, was het waarlijk vaderlandslievende oogmerk dezer mannen. Dringend klinkt hun „Adres aan de Burgers van Amsteldam":

„Het is in de magt der Franschen U met al uwe Landgenooten te verpletten — zo verre hebben uwe haatelijke dwingelanden het gebragt — en echter willen de Franschen U vrij — U alle gelukkig zien; zulke edelmoedige Helden kunnen door de Vrijheid alleen gevormd worden! Zoudt gij dan met al uwe vermogens deze edelmoedige poging der Franschen niet ondersteunen? Toont slechts, dat gij begeerig naar de Vrijheid zijt, en zij zullen U de hand van Broederschap aanbieden — zij zullen U in alles wat gij te verkrijging van dien schat in 't werk stelt, krachtdadig ondersteunen." (14)

„Deze (let hier wel op!) is intusschen de eenige weg die U is overgebleven, om U te bevrijden van het vreeslijk lot, van door uwe Vrienden zelve als eene overwonnen nietswaardige Natie behandeld te worden — een denkbeeld, waarvoor het hart van elk regtgeaard Vaderlander van schrik wegkrimt — Bedenkt Burgers! zo dit door uwe eigene lafhartigheid eens zo verre komen mogt, hoe gij U nimmer voor Uwe Vrouwen en kinderen, voor uwe nakomelingen, voor uw eigen geweeten, ja voor God zelven zult kunnen verantwoorden daar alle de onheilen, die hieruit voor het lieve Vaderland noodzakelijk moeten voordvloeijen, gewrogten van uwe ongeloovelijke laagheid zijn zullen." (15)

„Burgers! welke uwe denkwijze over het staatkundige, welke uwe Godsdienstige begrippen ook zijn mogen! het is zonder uitzondering uwer aller belang het Vaderland voor overheering te hoeden — te beletten dat de Franschen niet genoodzaakt zijn, U als een overwonnen volk te handelen." (16)

Als voor onzen tijd geschreven — aan het adres van de *na* den 10den Mei te voorschijn gekomen „hervormers" — is de waarschuwing van het Committé een wakend oog te houden op hen, „die zich te vooren schaamden patriotten te zijn, en zich thans als de ijverigste zouden willen opdoen — op intriguanten, die door wel-

spreekende zoogenaamde inlichtingen u zouden zoeken te verwarren, en de altoos eenvoudige zaak der waarheid en Vrijheid, zouden tragten te verdonkeren, — op belangzoekers, wier gedelabreerde finantiën hen thans de gelegenheid doet aangrijpen om verdienstelijke Vaderlanders, die het Vaderland behoorde te kennen en te waardeeren, voorbij te streeven, door zich in alles in te dringen." (XVI, v.v.)

Zoo nuttig het is deze uitingen van den revolutionnairen geest onzer voorvaderen in de herinnering terug te roepen, zoo *onnoodig* is het lang stil te staan bij hetgeen in onze dagen daarmede een bijzonder treffende overeenkomst vertoont en in die ééne uitspraak van onzen Leider wordt saamgevat: *„Zonder de N.S.B. heeft Nederland geen toekomst."*

III

HISTORISCHE NOODZAKELIJKHEID VAN NATIONAAL-SOCIALISME EN LEIDERSCHAP

Uit de Geschiedenis blijkt, dat er vele staatsideeën bestaan hebben, een komen en gaan van voorstellingen omtrent het overheidsgezag, dat is de heerschappij, die menschen tot een politieke eenheid verbindt en samenhoudt.

In de Middeleeuwen had men vooral oog voor de verhouding der Christenheid — niet aan grenzen van staat en nationaliteit gebonden — tot haar hoofd, in geestelijke zaken de Paus, in wereldlijke de Keizer. Later, omstreeks de 16de eeuw, splitst zich deze staatlooze gemeenschap in verschillende staten, in èlk waarvan een hoogste gezag erkend wordt, de absolute vorst, in wien en uit wien alle overheidsmacht is. Dan komt de gedachte op van een uit de individuen zelf voortgekomen overheidsgezag, de beginselen der Fransche Revolutie en hun nawerking in de 19de en 20ste eeuw. Daarop volgt in onzen tijd de erkenning van de Volksgemeenschap als één en ongedeeld geheel, waarbinnen het overheidsgezag besloten is.

Deze historische volgorde van staatsideeën is geen willekeurige menschelijke schepping, maar in haar werkt een onafwendbare kracht, die de ontwikkeling van het geestesleven der menschen beheerscht en leidt. Haar principe kan uit de historische staatsideeën zelve worden afgelezen. Van het keizerlijk overheidsgezag in de Middeleeuwen kan nauwelijks gezegd worden, dat het aan een politieke eenheid vorm gaf, voorzoover het aanspraak maakte op een wereldlijke heerschappij, die in werkelijkheid in het nagenoeg onbegrensde gezagsgebied (*de* Christenheid) niet bestond bij gebreke aan voldoende feitelijke machtsconcentratie. Het absolute koningschap openbaart zich daarentegen in een samentrekking van alle macht binnen begrensde staatsgebieden in den persoon van den onbeperkten alleen-heerscher. Hier wordt inderdaad een politieke eenheid gevormd, maar het is een uitwendig bepaalde eenheid: de

absolute vorst legt zonder innerlijken samenhang met het staatsvolk de eenheid binnen het verband van den staat op.

De beginselen der Fransche Revolutie bedoelen daartegenover de politieke eenheid van binnen-uit te vormen, maar leggen het zwaartepunt op het breken van het overgeleverde uitwendige gezag om dan van de individuen uit te pogen hun politieke eenheid op te bouwen. Was de politieke eenheid, welke door het Middeleeuwsch overheidsgezag bepaald werd, een „abstractie", omdat zij niet anders dan in de theologische verbeelding van dien tijd bestond, onder het absolute koningschap was zij een „mechanische", door uitwendige macht kunstmatig tot stand gebracht, terwijl de beginselen der Fransche Revolutie tot onzen tijd alleen een „formeele" politieke eenheid — de slechts als rechtsconstructie bestaande politieke partijen-staat zonder zelfstandig wezen — hebben kunnen vormen, omdat men van zelfstandige individuen uitgaande, hoogstens tot de rechts*constructie* van hun politieke eenheid kan komen, doch nimmer tot hun *levende* eenheid als politiek *wezens*verband, waarop het streven van onzen tijd gericht is.

De ontwikkelingslijn, welke zich in dezen historischen gang afteekent, is er op ingesteld de door het overheidsgezag bepaalde politieke eenheid duidelijker, hechter en echter te maken en dat gaat gepaard met een wijziging der staatsidee.

Zoo ging de ontwikkeling dier politieke eenheid van abstractie tot mechanisme, van mechanisme tot rechtsconstructie en thans gaat zij van rechtsconstructie tot organisch wezen. Het proces is geleidelijk: de eene staatsidee baant den weg voor de andere. De historische beteekenis der staatsidee, welke in de beginselen der Fransche Revolutie geworteld was — dat is de thans stervende of reeds gestorven staatsidee —, is geweest, dat zij met de voorstelling van een buiten de politieke eenheid van het staatsvolk staand overheidsgezag, het absoluut koningschap, gebroken heeft en dat zij gepoogd heeft de overheidsgedachte binnen het volk te brengen en aldus de politieke eenheid te verdiepen en te verinnerlijken. Voor de uitwendige politieke eenheid van het absolute koningschap, die hecht noch echt was, hebben echter de op verinnerlijking dier eenheid gerichte beginselen der Fransche Revolutie slechts in de plaats kunnen stellen een veelheid van individuen, terwijl zij van de poli-

tieke eenheid niet anders dan een rechtsconstructie — de verdeelde politieke partijenstaat, die geen natuurlijke eenheid is — hebben kunnen maken.

De gang der Historie, die de ontwikkeling der politieke eenheid voltrekt, stelt thans den eisch de politieke eenheid, die in den individualistischen partijenstaat verloren is gegaan, op innerlijken grondslag te vestigen: dit is de *roeping van het Nationaal-socialisme.*

De nationaal-socialistische staatsidee gaat niet van de individuen uit, doch van de volksgemeenschap, niet als rechtsconstructie — een fictie —, maar als levend organisme, als wezensverband van menschen. Omdat zij een levend wezensverband wil als grondslag van de door haar bepaalde politieke eenheid, legt de nationaal-socialistische staatsidee den nadruk op ras-, bloed- en lotsverbondenheid van menschen, die daardoor eerst tot een *echte* gemeenschap worden. Al wat abstract, formeel en uitwendig is, verwerpt het Nationaal-socialisme om in de plaats daarvan de volksgemeenschap zoo concreet, zoo echt en wezenlijk mogelijk te stellen.

Zoo komt de nationaal-socialistische staatsidee tot de verinnerlijking en verdieping van de politieke eenheid als *volksche gemeenschap,* dat is een natuurlijke samenhang van menschen, wier verscheidenheid in een verband van wezenlijke eenheid — de eenheid van een organisme — is verbonden. De levenswil dezer volksche gemeenschap als openbaring van haar wezenlijke eenheid kan — concreet als deze gemeenschap zelve is — niet anders dan op *concrete* wijze tot uitdrukking worden gebracht door zijn belichaming in een levende *persoonlijkheid,* die in, met en door de gemeenschap is gegroeid en in zooverre „gemeenschapspersoonlijkheid" is: de *Leider,* in wien de volksche gemeenschap zichzelf als eenheid beleeft. Het Leiderschap is de overheidsidee van het Nationaal-socialisme.

IV

DE BEWEGING ALS DRAAGSTER DER NATIONAAL-SOCIALISTISCHE IDEE

De in een Volk sluimerende nationaal-socialistische idee tot klaar bewustzijn te brengen als levend besef van natuurlijke gemeenschapsverbondenheid, is de *roeping der Beweging.* Zij is het, die aan de nationaal-socialistische idee, wanneer de tijd harer historische noodzakelijkheid is aangebroken, den concreten vorm geeft, welke haar van een vage idee tot tast- en voelbare werkelijkheid maakt.

Gelijk elke idee, behoeft ook de volksche gemeenschapsidee de toewijding en kracht van menschen, die zich door haar gedragen gevoelen, om zich in de praktijk des levens door te zetten. En dit in dubbel opzicht: den weg banend voor het nieuwe en dus den tegenstand van het oude brekend èn de grondslagen leggend voor den opbouw der nieuwe orde. Zoo is de Beweging het instrument der nieuwe beschouwingswijze voor haar verwerkelijking.

Aanvankelijk staat op den voorgrond de strijd tegen de oude machten, die de overgeleverde, aan het einde harer mogelijkheden gekomen orde desondanks willen handhaven. De Beweging is dan ook in de eerste plaats een strijdorganisatie. Als zoodanig kan zij haar kracht — die tevens haar historische rechtvaardiging is — slechts ontleenen aan haar volstrekte eensgezindheid in negatieve zoowel als positieve doelstelling, haar onvoorwaardelijke onderwerping aan éénhoofdige leiding, die de idee in haar uiterste consequenties in zich belichaamt — gelijk voor een strijdend leger noodzakelijk —, een nadrukkelijke afscheiding van alles, wat niet tot haar behoort en de uitsluiting van elk compromis met betrekking tot haar beginselen, die onveranderlijk in den striktsten zin zijn. Zoo is de Beweging eenzijdig, principieel, doorzettend.

De Beweging is het, die de nieuwe idee voortdrijft met fanatieke,

onweerstaanbare kracht van den aanvang van haar bestaan tot haar overwinning. De Beweging, die volhardt, is en blijft verbonden aan de idee. Daarom hebben de Beweging en haar leiding, die zich het eerst hebben ingezet voor het wekken van het Volk tot zijn wedergeboorte — wanneer zij zich op vorenbedoelde grondslagen kunnen organiseeren en handhaven —, aanspraak, ja recht, op erkenning als dè Beweging en dè Leiding. De Beweging, die het eerst den volkschen wekroep aanhief en vóór alle anderen en tegen hen voor zijn weerklank in het leven heeft gestreden, die Beweging is de draagster der nieuwe revolutionnaire idee van onzen tijd, van het Nationaal-socialisme.

Maar niet alleen door haar optreden, haar voorbeeld, heeft de Beweging haar „alleen"-recht „verdiend"; het is mede gegrond in den aard der revolutionnaire idee zelve. Deze idee eischt een blind geloof in haar waarde en doelbewusten strijd om haar verwerkelijking. Het geloof is het krachtigst, indien het zich op het schijnbaar onvervulbare richt, want dan kan alléén uit het geloof, zonder eenige hulp, de moed tot volharden worden geput. Wanneer alle machten van het oude samenspannen tegen de nieuwe idee, zoodat reeds het geloof in haar mogelijkheid een waagstuk is, dan tòch desondanks in haar te blijven gelooven en zich onversaagd op haar verwerkelijking te richten — dat kan alleen een geloof, hetwelk in letterlijken zin bergen verzet. En dit geloof is de kracht, die de nationaal-socialistische idee behoeft bij haar strijd om de harten der menschen, want zij wil in de eerste plaats geloofd, niet zoozeer begrepen worden. Dit geloof is, gelijk vanzelf spreekt, slechts bij hen te vinden, die zich voor de nieuwe idee hebben ingezet toen zij van alle kanten bedreigd en gesmaad en haar aanvaarding als misdaad en waanzin beschouwd werd.

Zoo geeft de revolutionnaire idee aan hen, die haar bij haar intrede in het wereldgebeuren schraagden met hun geheele persoonlijkheid, als het ware zèlf — met uitsluiting van de velen — de hoogste aanspraak op haar verkondiging en de leiding bij haar verwerkelijking.

De Beweging — dat is de stoottroep, die zich in dienst der nationaal-socialistische idee stelde — heeft mitsdien recht en plicht haar aanspraak tegenover anderen te handhaven. Ook dan, wanneer

dezen zich in „verbanden", „partijen" of onder welken naam ook, tot soortgelijke doeleinden aaneensluiten. Want al moge er gelijkheid van doelstelling zijn, één groot en fundamenteel verschil blijft: die anderen zijn „navolgers" en zijn — wat zij ook mogen voorgeven — in zooverre afhankelijk van de Beweging als in hen door de Beweging eerst de ontvankelijkheid voor het nieuwe gewekt en de blik daarop gericht moest worden. Waar waren die anderen toen de jonge idee zoo dringend hun krachten noodig had? Aan hen ontbreekt het echte geloof en daardoor de waarlijk revolutionnaire kracht, welke onder „veiliger" omstandigheden niet meer verworven kunnen worden. Wanneer toch de nieuwe idee zich door eigen kracht kan handhaven en uitzicht op verwerkelijking is gaan bieden, dan is geen geloof tegen al het bestaande in, geen geloof in iets wat onmogelijk schijnt, geen alles trotseerende doorzetting meer noodig om in den dienst der idee te volharden. Daarom kan buiten de Beweging op geenerlei wijze een andere groepeering, hoe ook genaamd, een gegronde aanspraak op de verkondiging van den dienst der nieuwe idee, van het Nationaal-socialisme, doen gelden, want haar ontbreekt de vorming, de selectie en de traditie, welke de kenmerken der Beweging zijn en niet in getallen kunnen worden uitgedrukt.

De Beweging, die aan de nieuwe idee het eerst vorm gaf en zich door haar kracht heeft weten te handhaven, heeft naar het woord van Adolf Hitler een „Prioriteitsrecht", dat haar door niemand rechtmatig kan worden bestreden. Zij is de legitieme draagster der nationaal-socialistische gedachte en de leidster harer verwerkelijking.

V

BEWEGING EN NIEUWE GEMEENSCHAP

Het Nationaal-socialisme streeft naar *wezenlijken* inhoud, in plaats van abstracten vorm, vooral met betrekking tot het volksbestaan. Daarom keert het zich tegen al die ideologieën, waaronder humanisme, liberalisme, marxisme, welke door haar uitgesproken internationale gerichtheid niet alleen aan het eigen volkswezen, maar aan elke ware, d.i. organische en natuurlijke, gemeenschap in den weg staan. „De" menschen, „de" individueele wereldburgers, „de" volks- en staatlooze proletariërs, bestaan niet in werkelijkheid als een of ander gemeenschapsverband, doch zij zijn voor onzen tijd slechts de hersenschimmen, ontsproten aan een geest, waarin het wezenlijke en natuurlijke nog geen wortel had geschoten.

Het Nationaal-socialisme voert den strijd op twee fronten: op internationaal terrein tegen het wereldburgerdom, op nationaal gebied tegen de klassentegenstellingen, welke een onoverkomelijk beletsel vormden voor de éénwording van het volk op den grondslag eener echte gemeenschap. De wezenlijke eenheid, welke het Nationaal-socialisme tegenover de levenlooze abstracties der ondergaande wereld stelt, berust op de Natuur als het concrete, levende en organische bij uitnemendheid. De nieuwe gemeenschap is niet een gevormde, geconstrueerde, „bedachte" samenhang van menschen, maar een natuurlijk gegeven. Daarom is voor het Nationaal-socialisme het Volk een organisch geheel, dat slechts als bloedgemeenschap oorspronkelijk gegeven is. Het Volk in nationaal-socialistischen zin onderstelt een rasgemeenschap, waarin het bloed het natuurlijk bindend element is. Dit beteekent echter niet, dat volksgemeenschap en rasgemeenschap elkander dekken. De eerste onderstelt weliswaar de laatste, maar berust behalve op de banden eener algemeene verwante afstamming bovendien op die van een bijzondere gelijke bodem-, lots-, cultuur- en taal-verbondenheid,

elementen, welke de geslotenheid der volksgemeenschap en haar „echtheid" mede in zeer belangrijke mate bepalen.

In zooverre is met Nationaal-socialisme vanzelf reeds een soort van „internationalisme", zij het ook in gansch anderen zin dan het oude, gegeven. Op den grondslag van haar rasgemeenschap wijst een nationaal-socialistische volksgemeenschap steeds boven haar eigen, engeren, nationalen vorm uit naar die volksgemeenschappen, die met haar mede door den natuurlijken band van het ras verbonden zijn. De door rasgemeenschap verbonden nationaal-socialistische naties — dat zijn de tot staten geworden volksgemeenschappen — maken als het ware van nature een super-nationaal verband uit, een „internationale van nationalisme", gelijk Otto Koellreutter het heeft uitgedrukt.

De nationaal-socialistische volksgemeenschap, zooals zij in het voorgaande werd aangegeven, eischt de eenheid eener geestes- en levenshouding, welke haar bewuste draagster is: de Beweging. Deze voert haar naam met recht, want zij is de beweging, de voortdrijvende kracht, die de van hun wezenlijke verbandseenheid nog onbewuste volksgenooten tot besef hunner ware gemeenschap doet ontwaken. In zooverre is de Beweging het Volk-in-het-klein, de volkskern, waar omheen de volksgemeenschap in een proces van toenemende bewustwording groeit. De Beweging is „representatief" voor de nationaal-socialistische volksgemeenschap, niet omdat haar een juridische bevoegdheid daartoe zou zijn toegekend, maar voorzoover zij alleen de legitieme draagster der nieuwe gemeenschapsgedachte is.

De Beweging als de „motor" der nationaal-socialistische revolutie van onzen tijd vereenigt uiteraard alle elementen, die het wezen der nieuwe gemeenschapsverbondenheid uitmaken, in zich. In opbouw en vorm der Beweging vertoont zich een gelijksoortige organische geleding als in de nationaal-socialistische volksgemeenschap, welke door de Beweging tot leven gewekt wordt. De verschillende „fronten" als organen der Beweging zijn de concentratiepunten, waarin het maatschappelijk leven zich ten onzent onder haar voortdrijvende kracht zal organiseeren rondom de nationaal-socialistische gedachte.

Ook de „internationale" verbondenheid, berustend op tusschenstaatsche rasgemeenschap, brengt de Beweging tot uitdrukking: het

nationaal-socialistische orgaan, genaamd ᛋᛋ, is het symbool voor de Germaansche rasverbondenheid, welke tot grondslag is voorbestemd voor een bond van bloedverwante, zelfbewuste Volksstaten, hecht en duurzaam, zooals de oude volkenbondsideologen zich nimmer hebben kunnen droomen.

Zoo verzekert de Beweging in alle richtingen de nieuwe nationaal-socialistische gemeenschapsgedachte.

VI

BEWEGING TEGENOVER POLITIEKE PARTIJEN

Het wezen der politieke partijen wordt op geen betere manier gekenmerkt dan door te letten op de afleiding van het woord „partij" van „pars", dat „gedeelte" beteekent. De partijen zijn inderdaad „deelen" naast en tegenover andere deelen. Daarmede staat reeds van den aanvang en in beginsel vast, dat de politieke partijen als „gedeelten" van een Volk tezamen nimmer hèt Volk kunnen vormen. Hèt Volk immers is een ongedeelde, organische eenheid en gaat evenmin in een aantal deelen op als de levende mensch uit de som zijner ledematen en welke andere bestanddeelen ook bestaat.

Niet uit „deelen" kan een wezenlijk, oorspronkelijk geheel worden opgebouwd, maar alleen van een zoodanig geheel uitgaande heeft het zin om zijn gedeelten te ònderscheiden — zonder ze te scheiden. Daarom kan van de politieke partijen bij gebreke van een als oorspronkelijk gegeven tot uitdrukking gebrachte volkseenheid zelfs niet eens gezegd worden, dat zij „gedeelten" *van het Volk* vertegenwoordigen, want de levende substantie, waarvan zij deelen — in den zin van organischen samenhang — zouden kunnen zijn, bestaat niet, of liever, is nog niet tot bewustzijn gekomen. Dat als een historische herinnering, betrekking hebbende op gansch andere verhoudingen, onze grondwet langer dan een eeuw het beginsel uitspreekt, dat de Staten-Generaal het geheele Nederlandsche Volk vertegenwoordigen, doet aan het voorgaande niets af!

De politieke partijen, waaraan de onderling verbindende eenheid ontbreekt — behalve toen het ging om het opdringende Nationaalsocialisme af te weren —, zijn niet anders dan de concentratiepunten, waarin min of meer belangrijke tegenstellingen tusschen de staatsburgers zich tegenover elkander afteekenen. Gewoonlijk heerscht hier een wisselwerking, voorzoover door de partijen zelf deze tegenstellingen worden verdiept en toegespitst, ten einde haar

bestaansrecht te bewijzen en een grooter getal aanhangers ten koste van andere partijen tot zich te trekken. Typische tegenstellingen, welke de grondslagen voor de oude politieke partijvorming waren, zijn de klassen-tegenstellingen, vooral op economisch gebied, en de godsdienstige tegenstellingen. De ervaringen met den partijenstaat, niet het minst in ons land, opgedaan, liggen te versch in het geheugen dan dat het noodig ware hierop nader in te gaan.

De beide zooeven genoemde tegenstellingen als aantrekkingspunten bij uitnemendheid voor de vorming van politieke partijen toonen overtuigend aan, dat het dezen partijen niet om waarlijke volkseenheid ging, want zij hebben door haar bewust eenzijdige partij-beginselen de mogelijkheid van toenadering tot de aanhangers van andere, evenzeer eenzijdige beginselen, principieel uitgesloten. Hoe kan men met Katholieke beginselen Protestanten tot zich trekken en omgekeerd; hoe met beginselen, berustend op het besef eener klassentegenstelling, hen, die tot een andere klasse behooren! De politieke partijen misten elke mogelijkheid eener overkoepeling, niet bij wijze van het onoprechte, tijdelijke compromis, maar als wezenlijke samenbinding, in plaats waarvan zij veeleer de toespitsing der tegenstellingen bevorderen, juist door de keuze harer beginselen. De oude politieke partijen leefden uit en door tegenstellingen, welke als beginselen van staatsbeleid onverzoenlijk waren en zij zagen hierin de rechtvaardiging van haar bestaan. Geheel anders de in beginsel *alle* volksgenooten vereenigende kracht, welke door de *Beweging* tot uitdrukking wordt gebracht.

De Beweging moge naar den uiterlijken vorm aanvankelijk ook als „partij" zijn opgetreden toen het er om ging te trachten binnen de wettelijke grenzen van den ouden partijen-staat politieken invloed uit te oefenen, zij heeft overigens met de politieke partijen als hierboven aangeduid niets gemeen. Deden de oude politieke partijen zich voor als draagsters van onverzoenlijke tegenstellingen tusschen de volksgenooten en was haar streven gericht op het onderhouden dier verschillen, waaruit zij haar eigen bestaansrecht putten, de Beweging is geworteld in hetgeen de *waarlijke volkseenheid* uitmaakt. Daarom stelt zij op den voorgrond al wat in hun diepste en ware wezen de volksgenooten verbindt, hun nationale èn rasgebonden gemeenschap, waarbinnen godsdienstige verschillen

weliswaar volle geldigheid blijven behouden zonder echter als politieke tegenstellingen, waarmede om de staatsmacht gestreden wordt en waarvan de een zich ten koste van de andere wil doorzetten, te worden erkend. De Beweging wil de politiek en het staatsbestuur bevrijden van den strijd der godsdienstige overtuigingen, omdat zij het verbindende en niet het scheidende tusschen de volksgenooten — immers de ongedeelde volksgemeenschap — nastreeft en tot openbaring wil brengen.

Uit hetzelfde oogpunt — maar zonder de erkenning van haar bestaansrecht op buiten-staatkundig terrein, zooals met betrekking tot de godsdienstige tegenstellingen — bindt de Beweging den strijd aan tegen het andere genoemde beginsel der oude partijvorming, de klassentegenstellingen. De Beweging streeft er naar bij alle volksgenooten, verbonden door banden van bloeds- en lotsgemeenschap, het besef te wekken hunner ware volksche wezenseenheid, waarbinnen geen onverzoenlijke tegenstellingen en zeker geen klassentegenstellingen bestaan, maar ieder op grond van eigen persoonlijke geaardheid de plaats inneemt, die hem in het belang van het volksgeheel toekomt. In een harmonisch geleed organisme, gelijk de ware volksgemeenschap is, zijn klassentegenstellingen principieel onbestaanbaar.

Bij de Beweging behoort de één-partij-staat, gelijk bij de politieke partijen de partijen-staat. Maar de één-partij-staat is — bij gebreke van tegenpartij — tevens de partijlooze staat, die alleen verbonden kan zijn aan een Volk, dat zich in de organische eenheid van zijn wezen heeft gevonden en daardoor in den waren zin tot Volk is geworden.

De Beweging is de wegbereidster tot het volksche ontwaken en hoedster van het als echte gemeenschapseenheid verworven pand.

VII

NIEUWE GEMEENSCHAP EN LEIDERSCHAP

Het Leiderschap is met het wezen der nieuwe nationaal-socialistische gemeenschap noodzakelijkerwijs verbonden.

Deze gemeenschap onderscheidt zich als „echte" gemeenschap van die, welke aan den partijen-staat ten grondslag lag, doordat zij een gegeven, oorspronkelijke, immers natuurlijke, eenheid is. Voor de demo-liberale beschouwingswijze, die na een ontwikkeling van eeuwen in de periode vóór het volksche ontwaken hoogtij vierde, was de gemeenschap niet het natuurlijk uitgangspunt des levens, maar „kunstproduct" van menschelijk overleg in verband met belangen, behoeften en aanleg der individuen, waarbij hoogstens de waarde eener gemeenschaps*gedachte* als richtsnoer voor individueele gedragingen werd erkend: de gemeenschap als abstracte idee, in plaats van een in het rijk der concrete en praktische werkelijkheid bestaand levend wezen. Haar onbepaaldheid maakte de abstracte gemeenschapsgedachte onvruchtbaar als politiek beginsel. In het bijzonder kon deze „gemeenschap" door haar gemis aan concreten vorm niet de grondslag zijn voor eenige wijze van vertegenwoordiging, waarbij toch in de eerste plaats zou behooren vast te staan wàt vertegenwoordigd moet worden. Daarom heeft de demo-liberale staatsinrichting geen orgaan gekend, dat de gemeenschap als zoodanig — immers een voor haar niet praktisch bestaande grootheid — vertegenwoordigde. De zoogenaamde volksvertegenwoordiging, hoe zij ook was samengesteld, bracht slechts verschillende eenzijdige staatkundige beginselen of groepsbelangen tegenover elkander, maar niet het gemeenschapsbelang tot uitdrukking. Dit was niet als een technische fout in het vertegenwoordigend stelsel aan te merken — men twistte over „organische" vertegenwoordiging of „individueele" vertegenwoordiging binnen het oude stelsel —, maar als een noodzakelijk gevolg der toenmalige beschouwingswijze, die de

gemeenschap als concrete, bepaalde, levende werkelijkheid niet kende: wat niet bestond, kon niet vertegenwoordigd worden.

De volksvertegenwoordiging in den partijen-staat kan dan ook met meer recht een vertegenwoordiging der volks*verdeeldheid* dan der volks*gemeenschap* heeten en hetzelfde gold met betrekking tot de onder den invloed dezer volksvertegenwoordiging staande regeering (staatshoofd en ministers). Zoo ontbrak in den partijen-staat een orgaan der volksgemeenschap, omdat deze als zoodanig niet in de politieke levenspraktijk bestond.

Sindsdien heeft de gemeenschap zelf van haar eigen bestaan als beheerschende macht in het leven doen blijken. Niet als „de" gemeenschap — welke in haar algemeenheid een abstractie zou zijn —, maar steeds als een bepaalde, concrete en daardoor levende gemeenschap. Daarom is de grootte van deze gemeenschap niet van principieele beteekenis, doch alleen haar innerlijke geslotenheid, die haar echtheid bepaalt.

Deze gemeenschap heeft zich het eerst geopenbaard aan de frontstrijders uit den wereldoorlog — die de verkondigers van het Nationaal-socialisme werden —, omdat dezen door de omstandigheden, waarin zij verkeerden, meer dan wie ook open stonden voor het beleven van echte gemeenschapsmacht. Maar eenmaal in de praktijk des levens getreden, wordt zij voortgedragen van hart tot hart en grijpt zij allen aan, die naar levende werkelijkheid — de ontwakende nieuwe tijdgeest — in plaats van verouderde, ledige abstracties streven.

Met het bestaan eener gemeenschap als levend wezen is de grondslag van het hedendaagsche Leiderschap vanzelf gegeven. Tot den aard der gemeenschap als natuurlijk organisme behoort, dat zij in zichzelf het gezag, dat haar leidt en richt, besloten houdt. Niet slechts als voorwerp van leiding, maar ook als draagster der leiding is de gemeenschap één en ondeelbaar. Daarom moet het gemeenschapsgezag — de overheidsidee van het Nationaal-socialisme — zich tegelijk met het bestaan der gemeenschap in en door haar als eenheid openbaren en zal de vertegenwoordiging en uiting van het gemeenschapsgezag even oorspronkelijk zijn als de gemeenschapseenheid zelve. Eenheid kan slechts door eenheid vertegenwoordigd worden, vooral waar het gaat om wilsvorming en gezag.

Daarmede is het noodzakelijk verband tusschen echte gemeenschap, de nationaal-socialistische Volksgemeenschap, en het Leiderschap gegeven. Van een verkiezing van den Leider, in den zin van aanwijzing door een meerderheid van individueele kiezers overeenkomstig de zoogenaamde democratische, d.i. mechanische, methode, kan uiteraard geen sprake zijn; immers de kiezers als zoodanig kunnen niet als de representanten der gemeenschapseenheid worden erkend.

Het concrete Leiderschap is als het ware rechtstreeks van de gemeenschapseenheid afgeleid en berust op het deelhebben van den persoon des Leiders aan het wezen dier gemeenschap, gepaard gaande met de feitelijke erkenning van deze hoedanigheid door de gemeenschapsgenooten, die de samenbindende en richtinggevende functie van den bepaalden Leider als werkelijkheid ervaren, als het boven-individueele, waarin zij zich van hun gemeenschapseenheid en -verbondenheid bewust worden. Met de ware gemeenschapseenheid — en deze alleen is de grondslag van het Leiderschap — is het streven der gemeenschapsgenooten verbonden hèm als Leider te volgen, in wien zij de gemeenschap als concrete, levende persoonlijkheid voor zich zien: de Leider als gemeenschapspersoonlijkheid. Geen rationeele methode — verkiezing met meerderheidsprincipe — brengt den Leider naar voren, maar de irrationeele krachten, welke zich in het proces van een Volk, dat tot „echte" gemeenschap wordt, voltrekken.

Zoo hangen volksche gemeenschap en Leiderschap onverbrekelijk met elkander samen.

VIII

GERMAANSCH LEIDERSCHAP TEGENOVER DICTATUUR

Het Leiderschap komt voort uit een gemeenschap als organische eenheid; het ontwikkelt zich *in* deze gemeenschap als behoorend tot haar wezen en blijft aan haar gebonden. Zonder een bestaande, natuurlijke, gemeenschap geen Leiderschap.

De dictatuur daarentegen staat als wils- en gezagsheerschappij tegenover een samenleving van menschen, die door de feitelijke macht der dictatuur eerst tot een eenheid wordt gebracht. Aan de dictatuur ligt derhalve niet een natuurlijke, organische gemeenschapseenheid ten grondslag en het verband, dat door de dictatuur „gevormd" en onderhouden wordt, draagt een uitwendig bepaald, mechanisch karakter.

Het wegvallen der dictatuur zou de alleen door haar macht bepaalde eenheid weder uiteen doen gaan, omdat deze niet een oorspronkelijk, natuurlijk gegeven is. Het levend gemeenschapsorganisme, dat aan het Leiderschap ten grondslag ligt, zal echter uit zichzelf steeds opnieuw den Leider als tot het wezen der echte gemeenschap behoorend voortbrengen. Het Leiderschap hangt samen met het organische en „volksche" denken, de dictatuur met het mechanische en „staatsche" denken; eenerzijds het van binnen-uit gegroeide, anderzijds het van buiten opgelegde.

Het verband tusschen het Leiderschap en de Germaansche denkwijze springt in het oog. Het Germaansche denken als organisch denken kent den Staat niet als abstractie, gefingeerde persoonlijkheid („rechtspersoon"), maar de Staat lost zich op in een natuurlijk verband van levende menschen of menschengroepen; de Staat als organisch wezen. Het Volk als gesloten eenheid is hier uitgangspunt, niet een van de staatsburgers afgescheiden Staat, gelijk kenmerkend voor het Romeinsche denken. Zoo spreekt de gezagshoogheid voor het Germaansche bewustzijn niet uit een bovenpersoon-

lijke, abstracte staatsidee, doch uit den levenden persoon van vorsten, koningen of andere gemeenschapsleiders, die als „gemeenschapspersoonlijkheden" het wezen der gemeenschap openbaren.

De Germaansche staatsopvatting erkent de gebondenheid van den Staat aan de gemeenschap en stelt het belang en de vrijheid der gemeenschap aan den Staat tot richtsnoer; het tegendeel van staatsabsolutisme, dat geen volksche gebondenheid van den Staat aanvaardt bij het volgen van zijn eigen — en daarom veelal imperiale — doeleinden.

Van dezen Germaanschen geest vervuld is het hedendaagsch Leiderschap de openbaring van *gemeenschaps-gebonden* overheidsgezag in plaats van de ongebondenheid der dictatuur. Het berust dan ook op een gemis aan inzicht in het wezen van het Leiderschap om met betrekking tot den Leidersstaat te spreken van *„totalen"* Staat. „Totaal" kan een overheidsgezag nimmer zijn, dat — gelijk in den Leidersstaat — in stede van de gemeenschap te doordringen en te vormen, zèlf gevoed wordt door en leeft uit de Volksgemeenschap, die daarom norm en doel blijft voor het overheidsgezag en aan zijn uitoefening grenzen stelt.

Daarentegen is die Staat „totaal", waarin de gemeenschapseenheid als oorspronkelijke en natuurlijke macht ontbreekt en het staatsgezag met zijn wilsheerschappij de maatschappelijke verdeeldheid eerst tot eenheid moet ordenen. Hier doordringt en vormt het staatsgezag de maatschappij, die alleen in en door de staatsmacht als eenheid bestaat en inzooverre aan de staatswerkzaamheid geen grens kan stellen.

Het is de „totale" Staat, die onbeperkt en ongebonden tegenover het maatschappelijk leven als zijn product optreedt; de mechanische machtsstaat, die als dictatuur — hetzij van één persoon, hetzij van een heerschende machtsgroep zooals in den ouden partijenstaat, want de zoogenaamde parlementaire democratie was tot dictatuur ontaard — de principieele tegenstelling uitmaakt van den organischen, volkschen Leidersstaat.

IX

BEWEGING EN STAAT

In den ouden partijen-staat der parlementaire democratie was de staatsmacht „zwevende"; zij was niet verbonden aan het Volk als geheel, maar viel nu eens aan deze dan weder aan gene heerschende politieke partij of groep van partijen ten deel om de doorvoering harer bijzondere, eenzijdige en aan die van andere partijen tegengestelde doeleinden te verwerkelijken. De staatsmacht miste een drager als objectieven gemeenschapswil, ja, haar drager kon in het algemeen en op principieele wijze niet worden aangewezen. De verwijzing in de parlementaire democratie naar het staatshoofd als zoogenaamden drager der staatsmacht was een zinledige, misleidende phrase en diende slechts om de anonyme macht der partijen achter een schijn van ander gezag schuil te doen gaan. Evenmin kon „het" Volk als drager der staatsmacht worden beschouwd, omdat door de volksverdeeldheid, welke aan den ouden partijenstaat ten grondslag lag, de echte gemeenschapseenheid, „het" Volk, niet naar voren kon komen.

Anders is het in den nationaal-socialistischen Leidersstaat. Uitgangspunt voor de nationaal-socialistische beschouwingswijze is de wezenseenheid der Volksgemeenschap, die dezen aard krijgt en handhaaft door de concentreerende kracht, welke van de *Beweging* als de gemeenschapskern uitgaat. De Beweging is als kern der Volksgemeenschap de belichaming harer politieke vormkracht. De Beweging is de politieke wilsdrager van het Volk; zij bundelt de energieën, welke in het Volk leven, samen tot een objectieven wil, den gemeenschapswil. Als zoodanig beschikt de Beweging over den Staat, de staatsmacht, niet bij gelegenheid en voorbijgaand, zooals de politieke partijen in den parlementair-democratischen partijenstaat, maar principieel en duurzaam, bij uitsluiting van ieder ander.

Beweging en Staat behooren in het Nationaal-socialisme bijeen in hechte verbondenheid. Beweging en Staat zijn beide uit de Volks-

gemeenschap voortgekomen als haar voornaamste organen. In de nationaal-socialistische beschouwingswijze wordt een Volk niet willekeurig bepaald door de samenleving van menschen binnen een staatsgebied en onderworpen aan een staatsgezag, maar het is de oorspronkelijk als natuurlijke eenheid gegeven Volksgemeenschap, die zich openbaart in de Beweging als haar kern en in den Staat als haar machtsorganisatie, die onmisbaar is voor haar ontwikkeling en behoud van binnen en naar buiten.

Staan Volksgemeenschap en Beweging in een wisselwerking tot elkander, in dezen zin, dat de Beweging haar kracht put uit de energieën, die in de Volksgemeenschap leven, terwijl anderzijds de Beweging aan de Volksgemeenschap vorm en houding geeft, ook de verhouding tusschen Volksgemeenschap en Staat is er een van wederzijdsche beïnvloeding. Tusschen beide in staat echter de *Beweging*, want zij is het, die als politieke leidster en wilsdrager van het Volk den Staat den weg wijst om door zijn machtsorganisatie een zoodanige orde te scheppen en te verzekeren, dat het gemeenschapsleven zich daarin overeenkomstig zijn wezen onbelemmerd kan ontwikkelen en handhaven. Het is de Beweging, die als draagster der staatsmacht de politieke lijn der staatswerkzaamheid bepaalt, zoodat de Staat de doorvoering van den politieken wil der Beweging, die tevens de objectieve gemeenschapswil is, dient.

De Beweging doordringt en vervult de staatsorganisatie van haar geest; zij beheerscht den Staat en voorzoover zij daarbij als het voornaamste orgaan der Volksgemeenschap optreedt, beschikt deze gemeenschap door middel der Beweging over den Staat. „Niet de Staat beveelt ons" — heeft Adolf Hitler op den Neurenberger partijdag in 1934 gezegd — „maar wij bevelen den Staat."

Daarom kan er naar nationaal-socialistische opvatting geen sprake van zijn, dat het Volk — gelijk vroeger — een vertegenwoordiging tegenover den Staat als overheidsorganisatie zou behoeven. De tegenstelling tusschen Volk en Staat is overwonnen door de *eenheid* van beide, gedragen door de Beweging, die eenerzijds als volkskern de gemeenschap vertegenwoordigt, anderzijds de staatsmacht duurzaam en uitsluitend ten dienste van de Volksgemeenschap stelt en aan haar verbindt.

In de nationaal-socialistische staatsinrichting zal de eenheid van Beweging en Staat moeten worden vastgelegd en verzekerd, gelijk

in Duitschland in het „Gesetz zur Sicherung der Einheit von Partei und Staat" (1 December 1933) is geschied. De Beweging is geworden tot een constitutionneele instelling bij uitnemendheid, de draagster van den politieken gemeenschapswil. In verband hiermede zal de samenwerking tusschen de instanties der Beweging en de organen van den Staat gewaarborgd moeten zijn, een verbondenheid, die haar bekroning vindt in de *eenheid* van leiding van Beweging en Staat: *de Leider der Beweging is het Hoofd van den Staat.*

X

GEZAG EN VERANTWOORDELIJKHEID

Gezag en verantwoordelijkheid behooren bijeen.

Ook de parlementaire democratie onwikkelde zich uit dit beginsel, gelijk haar ondergang samenhing met de verbreking dier saamhoorigheid. Toen namelijk de staatsregeling ter beperking van de persoonlijke macht des konings de rechtmatige uitoefening van het koninklijk gezag ging binden aan den eisch van medewerking van ministers, die voor deze gezagsuitoefening verantwoordelijk waren, terwijl de koning persoonlijk niet verantwoordelijk („onschendbaar") was, is een ommekeer in de gezagspositie van koning en ministers daarvan het gevolg geweest. Waren de ministers voorheen alleen de dienaren des konings, verplicht zijn bevelen ten uitvoer te leggen en in zooverre dan ook verder niet verantwoordelijk voor de uitoefening der koninklijke macht, de vorenbedoelde regeling bracht mede, dat het laatste woord omtrent het van het koninklijk gezag te maken gebruik aan den daarvoor verantwoordelijken minister was. Uit de verantwoordelijkheid van den minister eenerzijds en de onschendbaarheid van den koning anderzijds is voortgevloeid het *overwicht* van den minister op den koning: de minister als verantwoordelijk drager van het koninklijk gezag.

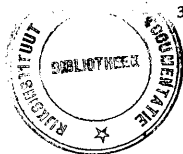
Uit deze veranderde verhouding tusschen koning en minister heeft zich de parlementaire democratie ontwikkeld, voorzoover deze berust op de verantwoordelijkheid der ministers aan de volksvertegenwoordiging, die op deze wijze beslissenden invloed op de uitoefening van het regeeringsgezag door de ministers heeft gekregen. Maar daarmede was tevens het proces aangevangen, dat tot het verbreken van den band tusschen gezag en verantwoordelijkheid en zoo tot den ondergang van de parlementaire democratie leidde. Want de verantwoordelijkheid der ministers loste zich op in de uitvoering van den wil der politieke partijen, die de meerderheid der volksvertegenwoordiging uitmaakten en in zooverre de uit-

oefening van het regeeringsgezag bepaalden. Weliswaar heette de volksvertegenwoordiging op haar beurt verantwoordelijk te zijn aan het Volk, dat zich bij gelegenheid der verkiezingen uitsprak, maar hier openbaart zich de fictie, waaraan de parlementaire democratie te gronde is gegaan: de waan van een zichzelf regeerend Volk, dat *geen* Volk was, *omdat het zich niet in gesloten gemeenschapseenheid gevormd had.* Zoo berustte in de parlementaire democratie de beschikking over het regeeringsgezag bij de politieke partijen zonder dat deze in waarheid daarvoor verantwoordelijk waren. De band tusschen gezag en verantwoordelijkheid was verbroken met het verloren gaan der verantwoordelijkheid. De parlementaire democratie was de regeering der „anonyme" — d.i. naamlooze, dus onverantwoordelijke — gezagsuitoefening. Verantwoordelijkheid, welke niet aan *bepaalde, concrete personen* is verbonden, is geen echte verantwoordelijkheid, die één en ondeelbaar is. Daarom gaan verantwoordelijkheid en meerderheidsbeginsel (de heerschappij der meerderheid zonder meer) niet samen.

Evenmin als onbepaalde verantwoordelijkheid ware verantwoordelijkheid is, zoo is onbepaald en in zooverre onverantwoordelijk gezag geen waar gezag. Het onpersoonlijke en onverantwoordelijke gezag in de parlementaire democratie heeft de gezagshoogheid zelve ondermijnd en tenslotte vernietigd.

Overwinning der parlementaire democratie door het Nationaalsocialisme beteekent dan ook *herstel van het echte gezag* door persoonlijke gezagsuitoefening, verbonden aan persoonlijke verantwoordelijkheid. Gezag en verantwoordelijkheid moeten weder concreet worden, d.i. verbonden aan *bepaalde* personen, die niet achter anderen kunnen schuil gaan. Zoo wordt in de nationaal-socialistische orde het hoogste gezag en daarmede de hoogste verantwoordelijkheid gedragen door den Leider.

De oude democratische tegenstanders van het Nationaal-socialisme plegen van onverantwoordelijke gezagsuitoefening door den Leider te spreken bij gebreke van volksvertegenwoordigers en kiezers, die van den Leider rekenschap zouden kunnen vorderen omtrent zijn beleid. Dat dit een miskenning der echte verantwoordelijkheid is door hen, die in den verantwoordelijkheidsschijn der parlementaire democratie bevangen bleven, is uit het voorgaande duidelijk. De verantwoordelijkheid van den Leider bestaat juist

daarin, dat zij louter *persoonlijk* en daardoor concreet is en nimmer kan worden afgeschoven of overgedragen. Of het Volk met het beleid van den Leider al dan niet instemt, deze en hij alleen is en blijft voor dit beleid verantwoordelijk en niet het Volk zelf. De verantwoordelijkheid van den Leider is een verantwoordelijkheid *voor* het Volk, niet *aan* het Volk. Niet de fictie van een volkswil tegenover den Leider is de toetssteen voor zijn verantwoordelijkheid, maar het werkelijke belang der Volksgemeenschap, zooals hij alleen, voorzoover de Leider „gemeenschapspersoonlijkheid" is, dit vermag te beoordeelen.

Zoo is de verantwoordelijkheid van den Leider de *hoogste* en *zwaarste,* die zich denken laat, ongedeeld en blijvend. Voorzoover de Leider alle overheidsgezag in zich vereenigt, komt in hem ook alle verantwoordelijkheid voor de uitoefening van dit gezag samen. Dit beteekent, dat in den nationaal-socialistischen Staat ieder gezagsdrager voor de uitoefening van zijn aan den Leider ontleend gezag aan hem, als bron van gezag en verantwoordelijkheid, uiteindelijk verantwoordelijk is. Aldus handhaaft zich in den Leidersstaat de hoogheid van het gezag doordat de aanspraak op gezagserkenning binnen den bevoegdheidskring van elken gezagsdrager (gezag naar beneden) verbonden is met zijn persoonlijke verantwoordelijkheid voor de gezagsuitoefening (verantwoordelijkheid naar boven), die tenslotte is een verantwoordelijkheid aan den Leider.

De nationaal-socialistische Staat is de „autoritaire", d.i. waarlijk gezaghebbende, Staat.

XI

LEIDERS-VORMING

Een menigmaal tegen de aanvaarding van het Leidersbeginsel in de staatsorganisatie aangevoerde bedenking is, dat de *opvolging* in het Leiderschap niet gewaarborgd zou zijn, zoodat het wegvallen van den eenmaal erkenden Leider een toestand van onzekerheid zou mede brengen. Zou in de *formeele* aanwijzing op zichzelf van den nieuwen Leider nog wel in het algemeen zijn te voorzien — hetzij door den vorigen Leider (een stelsel van plaatsvervanging), hetzij op andere wijze — de moeilijkheid zou echter vooral bestaan, zoo meenen de democratische tegenstanders van den Leidersstaat, in het vinden van den *geschikten nieuwen Leider* als opvolger in het Leiderschap.

In de eerste plaats valt hierbij op te merken, dat zij, die aldus oordeelen, aan den eenen kant blijk geven van goed inzicht in den grondslag, waarop het Leiderschap berust. Want juist omdat het Leiderschap in een natuurlijk proces van waarlijke gemeenschapswording is gegroeid en in dezen zin „oorspronkelijk" en niet „gemaakt" is, ziet men in de „opzettelijke", dat is „kunstmatige", voorziening in het Leiderschap bij gelegenheid van de opvolging in het ambt een handelwijze, waardoor aan het Leiderschap zijn oorspronkelijke beteekenis zou komen te ontvallen en willekeur in plaats van beginsel zou treden. Het toont inderdaad begrip voor de plaats, welke de Leider in de Volksgemeenschap inneemt — zijn uitzonderlijk *persoonlijke* verhouding tot die gemeenschap, berustend op wederzijdsche trouw en vertrouwen —, indien men aan de geschiktheid van den nieuwen Leider zooveel hoogere eischen stelt dan met betrekking tot een nieuwen koning of eenigen anderen opvolger in welk belangrijk staatsambt ook, b.v. den minister-president in de parlementaire democratie, welke laatstbedoelde voorzieningen geen moeilijkheden schijnen te geven.

Toch berust deze twijfel aan de redelijke mogelijkheid, dat in de

opvolging in het Leiderschap in het algemeen zal kunnen worden voorzien, zonder aantasting van de grondslagen van het Leiderschap zelf, op een misverstand: het niet onderscheiden tusschen het verwerven van het Leiderschap gedurende de revolutionnaire periode, aan den Leidersstaat vooraf gaande, waarin om de staatsmacht en het Leiderschap zelf gestreden wordt, eenerzijds, èn na de vestiging van den Leidersstaat anderzijds.

Het eerste geval betreft een louter natuurlijk proces, dat zich in den politieken strijd voltrekt, en zich als zoodanig slechts éénmaal kan voordoen. De Leider stelt zich zèlf, voortbewogen door de revolutionneerende krachten, zonder dat hierbij uiteraard van regelen sprake zal kunnen zijn. Het vormingsproces van den revolutionnairen Leider onttrekt zich, irrationeel als het is, aan elke nadere bepaling. Hier kan slechts worden afgewacht wat de uitkomst zal zijn van een botsing van krachten, waarin zich de groei der nieuwe gemeenschap in haar strijd tegen het oude voltrekt. Daarom is de eerste Leider, dat is hij, die als het ware vanzelf als zoodanig uit het revolutionnaire proces te voorschijn is gekomen, bij uitnemendheid een „geschenk der Voorzienigheid".

In den gevestigden Leidersstaat is het anders.

Wat tijdens de revolutionnaire periode als voorbereiding tot den Leidersstaat slechts een natuurlijk, niet-opzettelijk, vormingsproces kon zijn en in zooverre een op zichzelf staand verschijnsel, wordt in den Leidersstaat zelf een probleem van staatsinrichting waarvoor een doelmatige (rationeele) en in dit opzicht „kunstmatige" oplossing mogelijk moet zijn. In den Leidersstaat komt de *bewuste leidersvorming* op den voorgrond als noodzakelijk vereischte voor de instandhouding van dezen Staat. Niet de vorming van één bepaalden Leider als tevoren tot opvolging in het Leiderschap bestemd — gelijk bij troonopvolging het geval is —, maar van een *Leiderscorps*. Zelf voortgekomen uit een leerschool, waarin met de grootste zorg en onder gebruikmaking van alle daartoe ten dienste staande hulpmiddelen diegenen naar voren worden gebracht, wier beproefde leidersgaven boven twijfel zijn gebleken te staan, vertegenwoordigt dit Leiderscorps het Leiderstype in den nieuwen Staat. Op deze wijze zal het mogelijk zijn bij de voorziening in de opvolging in het Leiderschap een keuze te doen — nader bij de staatsregeling aan te geven — uit hen, die in het algemeen hun geschiktheid daartoe

reeds hebben getoond en tot wier vorming alle ervaring, niet in het minst die, welke in den grooten revolutionnairen strijd vergaard werd, heeft bijgedragen.

Zoo zal in den gevestigden Leidersstaat een *geregelde* aanvulling van het Leiderscorps plaats vinden, ten einde door het aldus gevormde Leiderstype de *regelmatige* opvolging in het Leiderschap te verzekeren.

In Duitschland zijn het de „Ordensburgen" (Vogelsang, Crössinsee, Sonthofen), waarin de organisatie der vorming van het Leiderscorps ter hand genomen is: het aankweeken en tot ontwikkeling brengen van alle eigenschappen van karakter, geest en lichaam, welke het ideaal van het nationale Leiderstype zoo dicht mogelijk benaderen.

De verzekering der continuïteit in het Leiderschap, waarbij de „kunstmatige" leiders*vorming* den „natuurlijken" *groei* van den Leider zooveel mogelijk aanvult, behoort tot de *eerste zorg* van den Leidersstaat. Aan haar mogelijkheid kan niet getwijfeld worden waar geloof, toewijding en ervaring samenwerken.

XII

AFSCHAFFING DER „VOLKSVERTEGENWOORDIGING"

In de parlementaire democratie nam de volksvertegenwoordiging een uiterst belangrijke plaats in: zij trad op als de staatsinstelling, bij welke in laatste instantie de beschikking over de staatsmacht berustte, een gevolg van haar aanspraak, dat zij „het" Volk vertegenwoordigde. Volgens de ideologie der parlementaire democratie was de tegenstelling tusschen Volk en Staatsoverheid overwonnen door de erkenning van het zelfbeschikkingsrecht van het Volk, uitgeoefend door zijn orgaan bij uitnemendheid, de volksvertegenwoordiging, waarin het Volk zich rechtstreeks uitsprak.

Het Nationaal-socialisme deelt eenerzijds het standpunt der parlementaire democratie, dat Volk en Staat geen tegenstellingen vormen, waarbij het Volk te zijner bescherming tegenover den eigengerechtigden Staat zou moeten worden vertegenwoordigd — de vorm, waarin zich de constitutionneele monarchie aanvankelijk veelal heeft voorgedaan —, maar anderzijds *ontkent* de nationaal-socialistische beschouwingswijze, dat in de parlementaire democratie de bedoelde tegenstelling in dezen zin overwonnen zou zijn, dat „het" Volk over de staatsmacht beschikt door middel van de volksvertegenwoordiging. Immers, in de parlementaire democratie was „het" Volk als wezenlijke eenheid onbekend, terwijl in plaats daarvan de principieele scheiding van het Volk in politieke partijen den werkelijken grondslag vormde, waarop dit stelsel berustte. Volks*verdeeldheid* in stede van volkseenheid was het uitgangspunt der parlementaire democratie, verbonden aan den partijenstaat, en daarom miste zij dan ook het recht op erkenning van de vertegenwoordiging dier principieele volksverdeeldheid — al mocht zij zich met den naam „volksvertegenwoordiging" tooien — als orgaan van *„het" Volk,* d.w.z. het innerlijk tot organische eenheid verbonden wezen, waardoor zich een *ware* volksgemeenschap kenmerkt. De

beschikking over de staatsmacht door de volksvertegenwoordiging in de parlementaire democratie was *niet* een beschikking door „het" Volk over die macht, maar door de politieke partijen. Zij waren het, die het zwaartepunt van de politieke wilsvorming in den Staat uitmaakten; de staatsmacht als wisselend bezit der politieke partijen, al naar gelang van haar zich wijzigende getalsverhoudingen. Zoo openbaarde zich in de volksvertegenwoordiging der parlementaire democratie een onpersoonlijke en onverantwoordelijke gezagsuitoefening — de anonyme macht der politieke partijen —, waarvan de ondermijning der gezagshoogheid, waaraan de partijenstaat te gronde is gegaan, het gevolg is geweest.

Tot den waarlijk gezag-hebbenden Staat, die de nationaal-socialistische Leidersstaat is, kan de oude instelling der volksvertegenwoordiging met den aan haar verbonden „schijn" van gezag en verantwoordelijkheid niet behooren. In den naar nationaal-socialistische beschouwingswijze ingerichten Staat treedt in de plaats van de onpersoonlijke gezagsuitoefening de beschikking over de staatsmacht door individueele personen, die daarvoor *alleen* en *ongedeeld* verantwoordelijk zijn. In dezen Staat is er geen afwenteling van verantwoordelijkheid op een onbepaalde macht als het Volk in den partijenstaat, noch een zich onttrekken aan persoonlijke verantwoordelijkheid als gevolg van de toepassing van het meerderheidsbeginsel bij in colleges genomen besluiten, maar men kent er uitsluitend *persoonlijke besluitvorming* en in onmiddellijk verband daarmede volle, *persoonlijke verantwoordelijkheid*. Het is het beginsel van het Leiderschap, belichaamd in den hoogsten tot den laagsten Leider.

De verantwoordelijkheid der Leiders — d.i. *ware* verantwoordelijkheid — voor hun gezagsuitoefening laat binnen den kring hunner bevoegheid *mede*beslissenden invloed van anderen, in welken vorm ook, niet toe. De hoogere Leider kan zeker later een afwijkende beslissing nemen, maar hierdoor wordt de vrijheid van besluitvorming van den lageren Leider — en dus zijn verantwoordelijkheid voor zijn eigen besluit — niet verkort. De besluitvorming der Leiders is een zelfstandige en ongedeelde en in zooverre een louter persoonlijke. Van „gemeen overleg" — de term, waarmede ons oude staatsrecht de samenwerking van staatshoofd en volksvertegenwoordiging aanduidde — tusschen de dragers der leidersfuncties en andere,

hetzij personen, hetzij lichamen, kan dan ook in den nationaal-socialistischen Staat geen sprake zijn.

De zoogenaamde vertegenwoordigende lichamen, die den grondslag van het bestuur in den parlementair-democratischen Staat vormden, zijn in de nieuwe staatsinrichting uit tweeërlei hoofde onmogelijk: als zelfstandig besluitvormende lichamen (waarbij vooral aan de provinciale staten en gemeenteraden gedacht moet worden) en als mede-beslissende lichamen, zooals de volksvertegenwoordiging. Daarvoor in de plaats treedt een besluitvorming volgens het Leidersbeginsel.

XIII

RAADGEVENDE LICHAMEN — VOLKSSTEMMING

In den nationaal-socialistischen Staat is in de plaats der vertegenwoordigende lichamen, verbonden aan den parlementair-democratischen partijenstaat, een bestuur, ingericht volgens het Leidersbeginsel, en een éénhoofdige besluitvorming getreden.

Daarbij kan het wenschelijk zijn den gezagsdragers *raadgevende lichamen* ter beschikking te stellen om hun in verschillend opzicht *deskundige voorlichting* te verschaffen met het oog op de door hen te nemen beslissingen. Deze lichamen onderscheiden zich echter ten eenenmale van de politieke vertegenwoordigende colleges uit den tijd der democratie. Zij zijn *geen* mede-beslissende, noch controleerende, maar *uitsluitend* raadgevende lichamen en staan als zoodanig ter beschikking van hen, die een leidersfunctie uitoefenen. Voorzoover aan deze lichamen het karakter van politieke vertegenwoordiging (zooals voorheen) ontbreekt, worden de leden niet gekozen (van onder af), maar met het oog op hun deskundigheid en geschiktheid benoemd (van boven af) of aangewezen krachtens hun ambt. In deze raadgevende lichamen wordt niet gestemd, daar van eigen besluitvorming geen sprake kan zijn, maar alleen *beraadslaagd* met persoonlijke verantwoordelijkheid van elk lid voor zijn advies.

Op deze wijze kunnen ook uit de verschillende organen van het maatschappelijk leven adviseerende lichamen als bovenbedoeld worden gevormd. Een organische groei van onder af kan hierbij uitgangspunt zijn, hoewel de vraag of en in hoeverre deze organen tot de raadgevende lichamen zullen behooren, van boven af naar doelmatigheidsgezichtspunten nader te beslissen zal zijn.

De nationaal-socialistische Leidersstaat is dan ook niet zonder meer als een „corporatieve" Staat — de Staat, waarin de bedrijfs- en andere corporaties als organen der regeering optreden — te beschouwen. De „lichamen" in den nationaal-socialistischen Staat

dienen niet — zooals in den parlementair-democratischen Staat — om als zoogenaamde organen der volksovertuiging zelfstandig invloed op de gezagsdragers uit te oefenen, maar zij vertegenwoordigen de deskundigheid op velerlei gebied en stellen deze desgevraagd ter beschikking van het gezag. Organen der volksovertuiging zijn veeleer de gezagsdragers, voorzoover zij *tevens* organen der Beweging zijn, want zij zijn het, in wie de volksche gemeenschapswil vorm heeft gekregen.

Zijn derhalve de vertegenwoordigende lichamen uit een oogpunt van georganiseerde openbaring der volksovertuiging in den Leidersstaat vervallen, een ander uit het democratisch staatsrecht bekend instituut, de *Volksstemming* (referendum), heeft in dit verband zijn, zij het ook gewijzigde, beteekenis als zoodanig behouden.

De mogelijkheid eener volksstemming als georganiseerde openbaring der volksovertuiging behoort tot de inrichting van den Leidersstaat, voorzoover daarmede de *blijvende* verbondenheid van Leider en Volksgemeenschap gediend wordt. Zij bedoelt *niet* een besluit van den Leider aan een *beslissende* uitspraak van het Volk te onderwerpen — gelijk de beteekenis van het referendum in den democratischen Staat was —, maar het Volk de gelegenheid te geven in een bijzonder geval van zijn vertrouwen in het beleid van den Leider te doen blijken.

Het verschil is duidelijk en hangt met de tegenstelling tusschen den ouden democratischen- en den Leidersstaat samen. In het eerste geval komt door de *beslissende* uitspraak van het Volk de verantwoordelijkheid voor het aan de volksstemming onderworpen besluit in een of anderen zin bij het Volk zelf te berusten, waarmede de persoonlijke en derhalve ware verantwoordelijkheid zou zijn vervallen; in het andere geval blijft de eigen verantwoordelijkheid van den Leider behouden, voorzoover hij aan de volksuitspraak de gevolgen kan verbinden, welke hij met het oog op *zijn* persoonlijke verantwoordelijkheid voor de Volksgemeenschap geboden acht. Het referendum in den Leidersstaat dient derhalve om het Volk de gelegenheid te geven zich uit te spreken over het beleid van den Leider *met volledig behoud* van diens verantwoordelijkheid voor de uiteindelijke beslissing.

Het is als het ware een *gesprek tusschen Leider en Volk* ter bevestiging van den band tusschen beiden, met behoud van ieders plaats,

waarvan de wenschelijkheid van uitzonderlijke omstandigheden — zoowel op binnenlandsch als buitenlandsch gebied — afhankelijk zal zijn.

Zoo heeft Adolf Hitler een volksstemming gewenscht geoordeeld, ten einde het Volk zich te doen uitspreken omtrent de aansluiting van Oostenrijk bij het Duitsche Rijk en onlangs was het de Roemeensche Leider Antonescu, die door middel van een referendum zich van het vertrouwen van het Volk heeft vergewist. Een verinniging van den band tusschen Leider en Volk tegenover binnen- en buitenland is van deze volksstemmingen het gevolg geweest.

Het nationaal-socialistische Leiderschap is diep en duurzaam geworteld in de Volksgemeenschap en daarom moet de onmiddellijke weg tusschen Leider en Volk en omgekeerd open blijven: dit is de beteekenis van het referendum in den Leidersstaat.

XIV

OUDE EN NIEUWE GRONDWET

Aan de grondwetten in de demo-liberale Staten-wereld ligt — historisch beschouwd — een bepaald politiek gezichtspunt ten grondslag: de aanspraak der aan het overheidsgezag onderworpenen op waarborging hunner eigen rechten en bescherming *tegenover* dit gezag. Het is de eisch van *rechtszekerheid*, welke in het afgeloopen tijdvak zijn stempel op de staatsinrichtingen en haar ontwikkeling heeft gedrukt. Of de grondslag van dezen eisch van rechtszekerheid gezocht werd in religieuze motieven (in het bijzonder de Calvinistische leer der „souvereiniteit in eigen kring") dan wel in een abstract individualisme (de geest der Fransche Revolutie), maakt in het algemeen voor zijn toepassing op de staatsinrichting geen groot verschil. Het is de *tegenstelling* tusschen de Overheid eenerzijds en het Volk of de daarbij betrokken individuen anderzijds, welke het uitgangspunt vormde voor de opstelling eener grondwet als waarborg voor de rechten van Volk of individuen tegenover de Overheid.

De eisch van rechtszekerheid in vorenbedoelden zin openbaarde zich in de grondwetten der 19de eeuw (voorafgegaan door Engelsche, Amerikaansche en Fransche staatkundige „Verklaringen van menschenrechten") in het karakter dier grondwetten als *begrenzing* der Overheidsmacht. Dit geschiedde voornamelijk op drieërlei wijze: de erkenning van individueele grondrechten van mensch en burger tegenover het Overheidsgezag, de instelling van lichamen, verkozen door de onderdanen om hun rechten en belangen bij en tegenover de Overheid te vertegenwoordigen en te beschermen, en een min of meer nauwkeurige afbakening der verschillende staatsmachten zoowel tegenover de onderdanen als tegenover elkander.

Aldus ontstond een staatkundig bestel, dat een compromis beoogde tusschen het eigen recht der onderdanen en het eigen recht der Staatsoverheid: geen aantasting van het eigen recht der onderdanen

dan voorzoover de grondwet aan de Overheid daartoe de bevoegdheid verleent — zoo gebood het de eisch van rechtszekerheid. Ook de aard der grondwet als uitdrukkelijk geformuleerde, in systematischen vorm gebrachte staatsregeling bevorderde door de op deze wijze verkregen overzichtelijkheid en stabiliteit der gevestigde rechtsorde de zekerheid omtrent rechten en plichten.

De principieele *rechtsvernieuwing* in onzen tijd is niet in de eerste plaats een verandering van den inhoud der grondwet. Te onderscheiden is namelijk het *wezen* eener staatsrechtelijke orde èn zijn *belichaming* in een grondwet. Het wezen eener staatsrechtelijke orde als de *politieke geest*, die het concrete historische bestaan van een staatsgemeenschap bepaalt en als zoodanig onafscheidelijk met elken Staat verbonden is, kàn, maar behoeft niet noodzakelijkerwijs zijn uitdrukking in een grondwet als een formeel document in den vorenbedoelden zin te vinden. Vooral wanneer de rechtsvernieuwing van geheel andere ideologische grondslagen uitgaat dan waarop de bestaande grondwetten berusten — de revolutionnaire bewogenheid („dynamiek") van het Nationaal-socialisme tegenover den („statischen") geest van rechtszekerheid — staat de nieuwe rechtsorde in beginsel los van elke overgeleverde grondwetsgedachte.

De nationaal-socialistische revolutie als algemeen geestesverschijnsel brengt mede een principieele verandering in het wezen van den Staat en naar mate deze zich voltrekt onder den drang der nieuwe politieke krachten wordt het oude staatswezen vernietigd en daarmede *vanzelf* ook de bestaande grondwet, ook *zonder* formeele afschaffing of wijziging. Met de nationaal-socialistische revolutie is wat eens „partijprogramma" der Beweging was, tot *constitutie* van den nieuwen Staat geworden en als zoodanig wordt zij gedragen door het bewustzijn, dat aan de nieuwe orde haar principieelen vorm gaf.

Een grondwet in den ouden zin, die zelf een historisch bepaald verschijnsel was, is derhalve niet noodzakelijkerwijs aan de nationaal-socialistische rechtsorde verbonden, waarin de *nieuwe constitutionneele geest* vóór alles beslissend is. Dit beteekent intusschen geenszins, dat een *in den vorm* eener grondwet gebrachte nationaal-socialistische constitutie met den aard der nieuwe beschouwingswijze onvereenigbaar zou zijn. Integendeel, een zoodanige „nieuwe grondwet" zal, indien de omstandigheden daartoe de gelegenheid

bieden — en voor het eene Volk klemt dit in hoogere mate dan voor het andere —, belangrijk tot verbreiding der nationaal-socialistische beginselen en verduidelijking hunner strekking en toepassing kunnen bijdragen.

De „nieuwe grondwet" zal echter van de oude overgeleverde grondwetten principieel verschillen. Zij berust niet op de tegenstelling tusschen Overheidsgezag en Volk of individuen en strekt niet tot bescherming van rechten der onderdanen tegenover het gezag der Overheid, maar het *volksche Leiderschap*, verbonden aan de organische wezenseenheid der Volksgemeenschap, is haar uitgangspunt.

Gebroken is derhalve met de gedachte van individueele grondrechten — behoudens het in de hoedanigheid van volksgenoot opgesloten recht op arbeid en geborgenheid in de Volksgemeenschap —, met de verkozen vertegenwoordigende lichamen en met de juridische begrenzing der overheidsmacht. In den Leider is het ongedeelde staatsgezag vereenigd en de hoogste verantwoordelijkheid voor het welzijn der Volksgemeenschap, welke de Leider uit dien hoofde draagt, eischt de erkenning van zijn vrijheid van handelen, die daarom slechts behoort te worden beperkt waar de doelmatigheid het als hooge uitzondering gebiedt. Dat omstandigheden van *nationalen* eigenaard hierbij van invloed zijn, spreekt vanzelf.

De „nieuwe grondwet" is in plaats van een beperking van het in den Leider belichaamde Overheidsgezag en een regeling zijner bevoegdheid, veeleer een richtsnoer van den Leider omtrent de hoofdpunten der staatsrechtelijke orde, waarvan hij als „gemeenschapspersoonlijkheid" de drager is.

XV

STAATS-SOUVEREINITEIT EN LEVENSRUIMTE

De souvereiniteit der Staten in den zin van hun ongebonden zelfbeschikkingsrecht was eens een historisch verschijnsel. Dat wil zeggen, dat de erkenning van de souvereiniteit der Staten in het verloop der Geschiedenis is ontstaan, zoodat ook de verdere historische ontwikkeling op een eenmaal als kenmerk van den Staat aanvaarde souvereiniteit niet zonder invloed kan blijven. Zin en beteekenis van de souvereiniteit der Staten zijn uiteraard aan den gang van het wereldgebeuren niet onttrokken als betrof het een eeuwig dogma, verbonden aan een onveranderlijk staatswezen.

De eisch van souvereiniteit, dat is van de volstrekt hoogste machtsbevoegdheid als kenmerk van den Staat, is voortgekomen uit den strijd, welken de Staten der Christelijke wereld in de Middeleeuwen om hun zelfstandigheid hebben gevoerd.

De machten, die deze zelfstandigheid in den weg stonden, waren Paus en Keizer, die, elk op zijn gebied, het hoogste gezag over *alle* tot de Christenheid behoorende gemeenschappen voor zich opeischten. Het was een soort van internationalisme, waardoor het zelfbeschikkingsrecht der verschillende Staten niet tot erkenning kon komen. In dezen strijd hebben de Staten onder het „Absolutisme" der landsvorsten gezegevierd: zoowel tegenover het pauselijk Kerkgezag als het keizerlijk Rijksgezag (het Roomsch-Duitsche Rijk) is de eisch van eigen souvereiniteit der Staten in vervulling gegaan. Daarmede werden *recht* en *feitelijke macht* als elementen van Overheidsgezag met elkander in evenwicht gebracht. Paus en Keizer stonden op het standpunt van hun abstract recht, doch misten de concrete macht dit recht te handhaven. Omgekeerd is met de *macht* der Landsheeren hun *recht*, dat is in dit verband de souvereiniteit hunner Staten, erkend.

Indien men bedenkt, dat de aanvaarding van de souvereiniteit der Staten een gevolg is geweest van een juiste evenwichtsverhou-

ding tusschen staats-*recht* en staats-*macht,* dan is het duidelijk, dat een *wijziging* in deze verhouding niet zonder invloed kan blijven op den inhoud der souvereiniteit dezer Staten in den zin van de volstrekt hoogste machtsbevoegdheid.

Reeds vóór onze huidige revolutionnaire periode had de leer der staats-souvereiniteit ook veel van haar vroeger aanzien verloren, voorzoover men onder individualistische invloeden aan de internationale rechtsorde den voorrang gaf boven de nationale. Gelijk de staats-souvereiniteit in den strijd tegen middeleeuwsch internationalisme is opgekomen, zoo heeft individualistisch internationalisme, welks heerschappij thans ten einde loopt, haar weder ondermijnd.

De *oude* souvereiniteitsgedachte als kenmerk der afzonderlijke Staten is in onzen tijd zonder meer *niet* langer te aanvaarden: een belangrijk gewijzigde verhouding tusschen staats-*recht* en staats-*macht* heeft haar grondslag onzeker gemaakt en de aanspraak der Staten op eigen souvereiniteit was twijfelachtig geworden door de erkenning van de souvereiniteit eener internationale rechtsorde.

Hiermede is een *herziening* van het oude souvereiniteitsbegrip naar voren gekomen. Daarbij zal er van uitgegaan moeten worden, dat in de plaats van de abstract en louter formeel geworden souvereiniteit als een niet door voldoende feitelijke macht ondersteunde rechtsaanspraak van den Staat, moet treden een *daadwerkelijke souvereiniteit* als een hoogste bevoegdheid, die tevens over de middelen beschikt zich te doen eerbiedigen. Anderzijds hangt hiermede samen, dat de souvereiniteit van een Staat in den ouden zin niet meer kan worden aanvaard, indien deze niet de macht heeft zijn doeleinden in *eigen* gezagssfeer te verwezenlijken. Dit geldt bepaaldelijk voor de verwerkelijking van het *Nationaal-socialisme.*

In de nationaal-socialistische Statenwereld zal een *nieuwe* souvereiniteitsgedachte tot uitdrukking moeten komen: de erkenning van een volstrekt hoogste gezag, dat de macht heeft binnen zijn invloedssfeer het *socialisme op volkschen grondslag* te verwezenlijken.

Hiermede is de aanvaarding van het *Levensruimtebeginsel* gegeven en tevens een beperking van het recht van afzonderlijke Staten, wier eigen souvereiniteit reeds lang slechts *in naam* bestond, afhankelijk als zij in alles, wat hun bestaan betrof, waren van

andere Staten. Voor den abstracten schijn van souvereiniteit der afzonderlijke Staten is de *concrete, wezenlijke souvereiniteit der Levensruimte* in de plaats getreden.

Het beginsel der Levensruimte gaat er van uit, dat Staten zoozeer op elkander aangewezen kunnen zijn door gemeenschappelijke belangen van volkshuishouding, dat zij niet naast en tegenover, doch alleen *voor elkander* kunnen bestaan. De hieruit voortvloeiende *noodzakelijke* verbondenheid dier Staten kan op *natuurlijke* wijze nog worden versterkt, indien het levensruimte-gebied zich uitstrekt over Volkeren, die tevens een *ras*gemeenschap vormen.

Zoo omvat het levensruimte-gebied een organische tusschenstaatsche ordening, een *natuurlijke volkenbond*, waarbij de eigen bevoegdheid der betrokken Staten beperkt is in het belang van de machtsbevoegdheid van het geheel, de souvereiniteit der Levensruimte. Het spreekt vanzelf, dat in den hier bedoelden nieuwen gemeenschapsvorm der Staten één hunner als de ordenende macht zal moeten optreden, die daarmede dan ook de verantwoordelijkheid voor het geheele verbonden belangengebied aanvaardt.

Een Levensruimte in dezen zin maakt vooral onder drieërlei gezichtspunt een samenhang uit: economisch, strategisch en diplomatiek. De betrokken Staten zijn wat betreft de voorziening in de noodzakelijke levensbehoeften hunner Volkeren op elkander aangewezen, voor zoover hun gezamenlijk gebied in verband met zijn economischen opbouw de voorwaarden bevat voor een redelijke bestaansmogelijkheid van de binnen dit gebied levende menschen; deze Staten kunnen de bevrediging dier behoeften slechts verzekeren, indien zij tezamen hun gebied tegen elke bedreiging van buiten beveiligen; zij zullen daartoe in volkomen onderling vertrouwen en met begrip voor elkanders behoeften moeten samenwerken, in het bijzonder ook ten aanzien van het buitenland, d.w.z. de buiten het levensruimte-gebied gelegen Staten.

Voor deze nieuwe Staten-ordening bestaan verschillende mogelijkheden. Een daarvan wordt hier bepaaldelijk vermeld als die vorm van toepassing van het Levensruimtebeginsel, waarbij het zelfbeschikkingsrecht der betrokken Staten in overeenstemming is gebracht met de eischen van het verbonden geheel, de souvereiniteit der Levensruimte.

Hierbij is te denken aan een beperking der souvereine zelfstan-

digheid van een Staat door de aanvaarding van zoodanige beperking als *constitutionneel beginsel*. Dit wil zeggen, dat de grondwet van den betrokken Staat de gebondenheid der staatsmacht in een bepaalde levensruimte onder ordenende leiding als *element der eigen staatsregeling* erkent en daarvan in een constitutionneelen rechtsregel uitdrukkelijk doet blijken.

Het is de erkenning van de beperking der souvereine zelfstandigheid van den Staat als behoorend tot het *wezen* van dezen Staat zelf.

XVI

OM DE NATIONAAL-SOCIALISTISCHE ORDE

In de rede, die Duitschlands Führer den 10den December 1940 voor zijn arbeidend Volk hield, heeft hij het nationaal-socialistisch doel gesteld: de bouw van een Rijk van den arbeid, dat iedere zoon met fanatieke liefde zal aanhangen, omdat het ook voor de armsten het Vaderland zal zijn. Aan de medewerking tot dit doel zal wel niemand, die er aanspraak op maakt een rechtschapen mensch te zijn, zich kunnen onttrekken en het laat zich nauwelijks denken, dat de gerechtvaardigdheid dezer doelstelling zal worden betwist. Het verzet tegen het Nationaal-Socialisme kan dan ook in redelijkheid niet berusten op verwerping van de wenschelijkheid der nagestreefde maatschappelijke orde, maar eerlijke tegenstanders — dat zijn zij, wier drijfveer niet eigenbaat is — kunnen slechts zij zijn, die niet aan de mogelijkheid van verwerkelijking der nationaal-socialistische orde gelooven, of de middelen daartoe niet kunnen aanvaarden.

Het in twijfel trekken van de uitvoerbaarheid der nationaal-socialistische doeleinden — de vestiging van een maatschappelijke orde, die berust op echte gemeenschap — toont slechts aan hoe ver de samenleving, die thans ten ondergaat, daarvan verwijderd is: zóó ver, dat het nieuwe als een hersenschim aandoet en de overgang van de oude naar de nieuwe orde niet mogelijk lijkt.

Het kan begrijpelijk schijnen, dat zij, die aldus oordeelen, de oudere orde, welke haar mogelijkheid — althans aanvankelijk — bewezen heeft, niet willen offeren aan een droombeeld, als hoedanig zij de nieuwe, nationaal-socialistische, beschouwen. Maar, zoo rijst aanstonds de vraag, was ook niet die oude orde eenmaal nieuw; zou ook zij niet toenmaals aan hen, die de dragers eener vroegere orde waren, als een onmogelijkheid zijn voorgekomen; en ten slotte, is de oude orde, die eens haar mogelijkheid bewees, thans nog mogelijk in het aangezicht der onzegbare ellende, welke

onder haar praktijk over het arbeidend menschdom is gebracht?

Het stellen dezer vragen maakt een beantwoording voor ieder, die nadenken en begrijpen wil, overbodig. Inderdaad, wat zich in onzen tijd voordoet, is niet anders dan het zich voltrekken van een omwenteling op alle gebieden des levens als een der „keerpunten", die nu eenmaal den gang der Geschiedenis kenmerken. Het oude brengt het nieuwe voort, al doet de groote tegenstelling, welke onderling heerscht, aanvankelijk van beide zijden elken samenhang verwerpen. Het nieuwe schijnt voor het oude het onbereikbare, waarin geen geloof gerechtvaardigd is, totdat het nieuwe op zijn beurt het oude, vertrouwde, is geworden.

Ongeloof aan de mogelijkheid van het nieuwe berust op een grenzenlooze overschatting van het heden, een gemis zoowel aan volksch besef, waarin het volksbestaan als nimmer rustend, maar steeds groeiend en zich ontwikkelend leeft, als aan inzicht in den onafwendbaren loop der Geschiedenis, waaraan menschelijke willekeur niet kan veranderen.

Voor geloof in de mogelijkheid der nieuwe nationaal-socialistische orde is slechts noodig het vertrouwen in de immer werkzame levenskrachten van het Volk, die zijn bestaan en ontwikkeling bepalen en voortbewegen, ook in de toekomst, gelijk zij het in het verleden hebben gedaan. Het getuigt dan ook van twijfel aan onze volkskracht — het begin van den ondergang van het volksbestaan —, indien men afwijzend staat tegenover de vernieuwingsbeweging, welke het Nationaal-Socialisme is, omdat in de verwezenlijking zijner doelstelling, de bouw eener nationale, dat is echte, volksgemeenschap, niet kan worden geloofd; daarentegen is het de uiting van hoogsten eerbied voor het vermogen der volkskracht te vertrouwen in de volksche wedergeboorte, die in de nationaal-socialistische orde haar grootsche gestalte zal krijgen.

Daarom alleen reeds moet iedere zelfbewuste volksgenoot nationaal-socialist zijn.

En de middelen, welke in onzen tijd worden gebezigd om de nationaal-socialistische orde voor te bereiden? Is het gerechtvaardigd om uit ontstemming over en afkeer van bepaalde dezer middelen zich van het Nationaal-Socialisme en zijn doelstelling af te wenden, ja zich daartegen te verzetten?

Hier is het punt, waarop de mensch zijn grootheid toonen kan:

de overwinning van zichzelf en eigen voorkeur, het brengen van een offer ter wille van hooger doel, de verwerkelijking van het Nationaal-Socialisme. Deze verwerkelijking eischt een gelijkgerichtheid van geest en levenshouding, die alleen met betrekking tot het algemeene en niet ten aanzien van het bijzondere mogelijk is. Daarom zal hij, die in het Nationaal-Socialisme gelooft — gelijk zijn Vaderlandsche plicht gebiedt —, het bijzondere, dat het voorwerp zijner persoonlijke voorkeur en gehechtheid uitmaakt, moeten opgeven voor het algemeene doel, want de nieuwe orde kan niet verwezenlijkt worden door ieder datgene van het oude te laten behouden, waarnaar zijn eigen voorliefde uitging. Vooral in zijn strijd tegen de oude machten en invloeden, die aan den nieuwen geest vijandig zijn, zal het Nationaal-Socialisme zich in vele opzichten onverzoenlijk moeten toonen, opdat zijn stootkracht niet verlamd en het nieuwe niet in de kiem gesmoord wordt.

Wie waarlijk in de nieuwe orde gelooft, zal de eenzijdigheid, waarmede het Nationaal-Socialisme zich rechtstreeks op zijn doel richt, als noodzakelijk en door de omstandigheden geëischt aanvaarden, onder erkenning, dat de grootste beperking geboden is bij de kritiek op de middelen, waarvan de nationaal-socialistische praktijk zich bij den strijd om de nieuwe sociale orde in den overgangstijd pleegt te bedienen als zijnde klaarblijkelijk onvermijdelijk. Het is een inzicht, dat telkenmale de gewetensvraag doet stellen of het nagestreefde doel, de hechte volksche levensgemeenschap, niet het offer van de berusting in een persoonlijk onwelgevallig middel waard is.

INHOUD

		Blz.
I	Twee Werelden	5
II	Nederland in revolutie-tijd	11
III	Historische noodzakelijkheid van Nationaal-Socialisme en Leiderschap	18
IV	De Beweging als draagster der Nationaal-Socialistische idee	21
V	Beweging en nieuwe gemeenschap	24
VI	Beweging tegenover politieke partijen	27
VII	Nieuwe gemeenschap en Leiderschap	30
VIII	Germaansch Leiderschap tegenover dictatuur	33
IX	Beweging en Staat	35
X	Gezag en verantwoordelijkheid	38
XI	Leidersvorming	41
XII	Afschaffing der „volksvertegenwoordiging"	44
XIII	Raadgevende lichamen; Volksstemming	47
XIV	Oude en nieuwe grondwet	50
XV	Staats-souvereiniteit en Levensruimte	53
XVI	Om de Nationaal-Socialistische orde	57

